

AVAIN SÄÄSTÖPANKKI

TASEKIRJA 2015

Yritys- ja yhteisötunnus: 0179732-2
Postiosoite: Jääkärintie 60
Käyntiosoite: Jääkärintie 60,
Kortesjärvi
Kotipaikka: Kauhava

SISÄLLYSLUETTELO

Sisällys

Hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 1.1. - 31.12.2015	1
Pankin liiketoiminta.....	3
Tulos.....	4
Tase.....	5
Vakavaraisuuden hallinta	9
Riskienhallinta	11
Hallinto ja henkilöstö	17
Yhteiskuntavastuu	20
Tilinpäätöksen jälkeiset tapahtumat.....	20
Liiketoiminnan kehitys vuonna 2016	20
Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käytöstä.....	20
Tunnuslukujen laskentakaavat.....	21
Tilinpäätös.....	22
Avain Säästöpankin tuloslaskelma.....	22
Avain Säästöpankin tase.....	22
Avain Säästöpankin rahoituslaskelma	25
Litetiedot.....	26
Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus	45
Tilinpäätösmerkintä	45
Luettelo tilikauden aikana käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tositelajeista	46

Hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 1.1. - 31.12.2015

Avain Säästöpankin liikevoitto oli 3 119 tuhatta euroa. Liikevoitto oli 1,04 % taseen vuosikeskiarvosta ja kulu-tuottosuhte oli 61,60 %.

Pankin asiakasmäärä oli tilikauden päättyessä yli 14 500. Pankilla on yhteensä 9 konttoria, jotka sijaitsevat Kauhavalla (Kortesjärvi), Kalajoella, Kaustisella, Kokkolassa (Kokkola, Kälvä), Raahessa, Sievissä, Toholammilla ja Ylivieskassa.

Avain Säästöpankki on itsenäinen säästöpankki, joka on perustettu vuonna 1902. Avain Säästöpankki kuuluu Säästöpankkien yhteenliittymään ja Säästöpankkiryhmään. Vuosi 2015 oli pankin 113. toimintavuosi. Pankki toimii Etelä-, Keski- ja Pohjois-Pohjanmaan alueilla. Pankin asiakaskunnasta pääosa on yksityisasiakkaita ja pienyrityksiä.

Säästöpankkiryhmä ja Säästöpankkien yhteenliittymä

Säästöpankkiryhmä (jäljempänä myös "Ryhmä") on Suomen vanhin pankkiryhmä, joka koostuu Säästöpankkien yhteenliittymän muodostaneista Säästöpankeista, Keskusyhteisönä toimivasta Säästöpankkiliitosta sekä pankkien yhdessä omistamista tytär- ja osakkuusyhtiöistä. Säästöpankit ovat itsenäisiä alueellisia ja paikallisia pankkeja. Yhdessä säästöpankit muodostavat pankkiryhmän, jossa yhdistyvät paikallisuus ja valtakunnallisuus. Säästöpankkien perustehtävä on edistää säästäväisyyttä ja asiakkaidensa taloudellista hyvinvointia lähellä asiakasta. Säästöpankit keskittyvät vähittäispankkitoimintaan, erityisesti päivittäisasiain, säästämisen ja sijoittamisen sekä lainaamisen palveluihin. Tuote- ja palveluvalikoimaa täydentävät Säästöpankkiryhmään kuuluvien tuote- ja palveluyhtiöiden kanssa tuotettavat muut finanssialan palvelut ja tuotteet. Jäsen-säästöpankkien omistamat tuote- ja palveluyhtiöt tukevat ja edistävät säästöpankkiryhmän liiketoimintaa joko vastuullaan olevien tuotteiden tai keskitetyn palvelutuotannon kautta. Ryhmän merkittävimmät tuote- ja palveluyhtiöt ovat Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj, Sp-Henkivakuutus Oy, Sp-Rahastoyhtiö Oy sekä Sp-Koti Oy.

Avain Säästöpankki kuuluu Säästöpankkien yhteenliittymään (jäljempänä myös "Yhteenliittymä"), johon kuuluvat yhteisöt muodostavat yhteenliittymästä annetussa laissa määritellyn taloudellisen kokonaisuuden, jossa Säästöpankkiliitto osk ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat yhteenliittymän keskusyhteisönä toimiva Säästöpankkiliitto Osk, 23 säästöpankkia, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj sekä Sp-Rahastoyhtiö Oy ja edellä mainittujen konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset. Säästöpankkien yhteenliittymän toiminta käynnistettiin 31.12.2014.

Toimintaympäristö

Suomen taloustilanne ja globaali talousnäkökulma

Vuoden 2015 aikana talouskasvu Euroopassa jatkui hitaana. Kehittyvien talouksien ja erityisesti Kiinan talouden hiipuminen vaikuttivat negatiivisesti myös Euroopan talousnäkökymiin. Euroalueen toteutunut inflaatio ja inflaatio-odotukset pysyivät koko vuoden alhaisella tasolla, mikä osaltaan lisäsi painetta Euroopan keskuspankin suuntaan. EKP lisäsi vuoden aikana rahapoliittista elvytystä ja pyrki luomaan edellytykset luotonannon ja reaalityökalouden kasvulle euroalueella.

Kasvunäkymien osalta oli edelleen havaittavissa eriytymistä Yhdysvaltojen ja muun maailman välillä. Yhdysvalloissa työmarkkinoiden positiivinen kehitys jatkui vuonna 2015 ja talouden kasvuvauhti antoi Yhdysvaltain keskuspankille mahdollisuuden nostaa ohjaukorkoaan. Euroopassa finanssikriisistä elpyminen on toteutunut huomattavasti hitaammin työttömyyden ollessa edelleen korkealla tasolla. Euroalueen talouskasvu ei ole päässyt finanssikriisiä edeltävälle tasolle. Lisäksi euroalueen maiden välillä on merkittäviä eroja.

Suomen taloudellinen tilanne jatkui haastavana ja Suomi jäi muiden euromaiden jälkeen talouskasvun osalta. Suomen työttömyysasteen osalta vuonna 2016 ei ole nähtävissä nopeaa laskua ja yksityinen kulutus sekä kotitalouksien reaaliensiot tulevat pysymään vuoden 2015 tasolla. Jatkossa Suomen tilanteen kannalta keskeistä on tuottavuuden parantamiseen tähtäävät toimenpiteet sekä työmarkkinoiden rakenteen ja sopimuslainsäädännön uudistaminen. Suomen julkisen talouden velkaantumistahti ja rakenneuudistuksen läpiviennin hidastuminen voivat johtaa Suomen luottoluokituksen laskuun vuonna 2016.

Maailmankaupan hidastuminen heikensi vientiteollisuuden näkymiä, eikä euron kurssi suhteessa muihin kauppavaltuihin heikentynyt lopulta sitä tahtia kuin alkuvuodesta 2015 vielä odotettiin. Suomen tavaravienti laski merkittävästi vuoden 2015 aikana ja nopeaa muutosta parempaan ei ole odotettavissa tänäkään vuonna. EKP:n elvyttävä rahapolitiikka ja investointien kasvu euroalueella luovat kuitenkin edellytyksiä Suomen teollisuustuotannon asteittaiselle kasvulle. Investoinnit Suomeen kasvavat kuitenkin hitaasti talouden epävarmuustekijöiden vuoksi. Vuoden 2016 osalta yhtenä riskitekijänä ovat mahdollisten työtaistelutoimenpiteiden negatiiviset vaikutukset kansantalouteen ja teollisuustuotantoon. Kilpailukyvyyn parantamiseen tähtäävät toimet ovat kuitenkin välttämättömiä talouden elpymisen kannalta.

Euroalueen hitaan kasvun, elvyttävän rahapolitiikan ja matalan inflaation vuoksi korkotasoa pysyy alhaisella tasolla. Raaka-ainehintojen voimakas lasku ja palkkojen maltillinen nousu tulevat pitämään inflaatio-odotukset matalina Suomessa.

Globaalin talouden hidastumisesta huolimatta vuosi 2015 oli osakemarkkinoille hyvä Euroopassa ja Yhdysvalloissa. Eurooppalaisilla yrityslainamarkkinoilla vuosi oli hyvä sijoittajien kysynnän tukeessa yrityslainojen tuottoja. Vuoden 2016 osalta matala korkotasoa ja maailmantalouden maltillinen elpyminen tulevat tukemaan niin osake- kuin yrityslainamarkkinoita. Euroalueen ja Yhdysvaltojen eriytyminen rahapolitiikan suunnan osalta tulee kasvattamaan korkoeroa ja heikentämään euron arvoa suhteessa Yhdysvaltain dollariin.

Asuntomarkkinat Suomessa

Asuntomarkkinoiden vuosi 2015 oli huomattavasti tasaisempi kuin kaksi edeltävää vuotta ja myös vuoden sisällä tapahtuva vaihtelutrendi oli normaalimpi. Kokonaisuutena asuntomarkkinat päättyvät noin kolmen prosentin nousuun, mikä tarkoitti Suomessa yhteensä noin 57 000 asunto- ja kiinteistökauppaa vuonna 2015.

Asuntojen hinnoissa ei tapahtunut suuria muutoksia vuonna 2015, mikäli markkinaa tarkastellaan suurina kokonaisuuksina. Kuitenkin markkinoiden eriytyminen jatkui voimakkaana. Tämä tarkoittaa sitä, että asuntojen hinnoissa oli edelleen laskua taantuvilla ja muuttotappiollisilla markkinoilla. Voittajina taas olivat edelleen suuret kasvukeskukset sekä kehittyvien kaupunkien ydinalueet. Myös myyntiajat säilyivät edellisvuoden tasolla keskiarvon ollessa noin 70 vuorokautta.

Merkittävimminä positiivisina ajureina asuntokaupalle olivat vuonna 2015 edullinen lainaraha ja sen saatavuuden parantuminen sekä kuluttajien luottamuksen hienoinen elpyminen. Haasteita tulevaisuuteen taas tuovat yleisen työllisyystilanteen kehittyminen sekä edelleen alhainen rakentamisen volyyymi. Vuonna 2016 asuntomarkkinoiden odotetaan kokonaisuudessaan kasvavan 2–5 prosenttia ja hintojen nousevan 1–2 prosenttia koko maassa, mutta alueelliset erot kasvavat edelleen.

Kiinnitysluottopankin perustaminen

Säästöpankkiliitto osk:n hallitus on esittänyt Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluville Säästöpankeille perustaa kiinnitysluottopankki. Toimilupahakemus jätettiin Finanssivalvontaan joulukuussa 2015. Sp-Kiinnitysluottopankin tavoitteena on laskea liikkeeseen euromääräisiä, katettuja joukkolainoja (Covered Bond, CB). Sp-Kiinnitysluottopankki tulee kuulumaan Säästöpankkien yhteenliittymään ja tulee Säästöpankkiliitto osk:in jäsenpankiksi. Sen välittäjäpankkeina voi toimia vain Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvat Säästöpankit.

Vakuusrahaston purkaminen

Säästöpankkien Vakuusrahaston purkaminen saatettiin päätökseen. Tilanteesta 15.2.2015 tehdyn tuloslaskelman ja taseen mukaan Säästöpankkien vakuusrahaston nettovarot olivat 24,4 miljoonaa euroa. Vakuusrahasto palautti joulukuussa 2014 varoja ennakkona 16,8 miljoonaa euroa, josta Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvien pankkien osuus oli 13,8 miljoonaa euroa. Vakuusrahasto palautti vakuusrahaston jäsenpankeille loput varat (7,6 miljoonaa euroa) maaliskuussa 2015, josta Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvien pankkien osuus oli 6,2 miljoonaa euroa.

Pankin liiketoiminta

Avain Säästöpankin liiketoiminnan kasvu ja tulos saavuttivat pankin liiketoimintasuunnitelmassaan tilikaudelle asettamat tavoitteet. Pankki keskittyi toimintasuunnitelmansa mukaisesti kasvattamaan asiakaskuntaansa, parantamaan kannattavuuttaan ja lisäämään markkinaosuuttaan.

Avain Säästöpankki harjoittaa peruspankkitoimintaa ja tarjoaa asiakkailleen monipuolisia pankkipalveluja sekä oman taseensa kautta että välittää yhteistyökumppaneidensa tuotteita. Välitetyt tuotteet käsittävät luotto-, sijoitus- ja vakuutus tuotteita.

Välitetyt luotot koostuvat Aktia Hypoteekkipankki Oyj:n kiinnitysluotoista, joiden määrä vuoden 2015 lopussa oli 9 003 tuhatta euroa. Aktia Hypoteekkipankki ei enää katsauskaudella ole myöntänyt uusia asuntoluottoja, vaan uuslainananto tapahtuu pankin omasta taseesta. Pankilla on jälle-rahoitusvelvoite välittämiinsä kiinnitysluottoihin. Pankki on tilikauden aikana siirtänyt Aktia Hypoteekkipankki Oyj:stä 5 220 tuhatta euroa luottoja omaan taseeseen.

Sijoitustuotteina pankin tuotevalikoimaan kuuluvat Sp-Rahastoyhtiö Oy:n rahastot. Pankki tarjoaa asiakkailleen myös omaisuudenhoitopalvelua, jossa salkunhoitajana on Sp-Rahastoyhtiö Oy. Varainhoidossa olevien varojen määrä oli vuoden vaihteessa 0 tuhatta euroa. Lisäksi pankki tarjoaa asiakkailleen osakevälityspalveluja.

Vuoden lopussa asiakkailla oli pankin välittämiä rahasto- ja vakuutussäästöjä 34 223 tuhatta euroa.

Pankin välittämät eläke- ja henkivakuutus tuotteet tuottaa säästöpankkien omistama Sp-Henkivakuutus Oy, joka tarjoaa pankin asiakkaille nykyaikaisia ja eri tilanteisiin sopivia vakuutus-säästämisen tuotteita. Valikoima sisältää mm. säästö- ja eläkevakuutukset, lainaturvan, kapitalisaatiosopimuksen ja varainhoitovakuutuksen.

Maksujenvälityksessä pankki käyttää Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:n maksujenvälitys- ja clearing palveluja. Säästöpankkien Keskuspankki kuuluu Säästöpankkien yhteenliittymään ja sen tehtävänä on myös varmistaa Säästöpankkiryhmän likviditeetti ja tukkuvarainhankinta. Säästöpankkien Keskuspankki hankkii rahoitusta ja operoi Säästöpankkiryhmän puolesta rahamarkkina- ja pääomamarkkinoilla ja hoitaa maksujen selvityksen ja huolehtii myös Ryhmän sisäisestä likviditeetin tasauksesta.

Kiinteistönvälittäjänä toimii säästöpankkien oma kiinteistönvälitysketju, jonka keskusyhtiönä on Sp-Koti Oy. Sp-Koti -ketju toimii franchising-periaatteella, jossa itsenäiset yhtiöt muodostavat pankin kanssa yhteistyössä toimivan valtakunnallisen välittäjäketjun.

Säästöpankin tarjoavat vakuutuksia verkkokaupassa, josta saa tavallisimmat henkilöasiakkaan vahinkovakuutuspalvelut. Vakuutuksenantajana toimii Suomen Vahinkovakuutus Oy.

Tulos

Avain Säästöpankin liikevoitto oli 3 119 tuhatta euroa (2 702 tuhatta euroa vuonna 2014). Liikevoitto kasvoi edellisestä vuodesta 15,4 prosenttia. Liikevoittoprosentiksi taseen vuosikeskiarvosta muodostui 1,0 prosenttia (1,0). Liiketuloksen hyvä kehitys johtui korkokatteen ja myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuoton kasvusta. Pankin kulu-tuotto -suhde oli 61,6 prosenttia (62,8).

Pankin keskeiset tuloslaskelmaerät ovat kehittyneet kahteen edelliseen vuoteen verrattuna seuraavasti:

Tuhatta euroa	01-12/2015	01-12/2014	Muutos-%)	01-12/2013	Muutos-% **)
Korkokate	4 330	3 850	12,5	3 632	6,0
Nettopalkkiotuotot	2 155	2 004	7,6	1 864	7,5
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	-104	61	...	74	-17,0
Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot	820	219	...	383	-42,7
Suojauslaskennan nettotulos	0	2	...	-14	...
Muut tuotot	826	1 538	-46,3	477	...
Tuotot yhteensä	8 027	7 673	4,6	6 415	19,6
Henkilöstökulut	-2 231	-2 128	4,8	-2 084	2,1
Muut hallintokulut	-1 702	-1 455	17,0	-1 440	1,1
Muut kulut	-1 011	-1 237	-18,2	-1 149	7,7
Kulut yhteensä	-4 945	-4 820	2,6	-4 672	3,2
Kulu-tuotto -suhde	61,60	62,82	...	72,83	...
Arvonalentumistappiot luotoista	36	-151	...	-26	...
Liikevoitto	3 119	2 702	15,4	1 717	57,4
Tilikauden voitto	1 536	1 208	27,2	422	...
*) Muutos 2015-2014					
**) Muutos 2014-2013					

Pankin korkokatteeksi muodostui 4 330 tuhatta euroa (3 850). Korkokate kasvoi 12,5 prosentilla edelliseen tilikauteen verrattuna. Korkokatetta vahvistivat suojaavista korkojohdannaisista saadut korot, joiden määrä korkokatteessa oli 321 tuhatta euroa (301).

Korkotuottojen määrä oli 6 859 tuhatta euroa (5 853), jossa kasvua edellisvuodesta oli 17,2 prosenttia. Korkotuotoista merkittävimmän osan muodostivat antolainauksen ja sijoitustoiminnan korkotuotot. Korkokulut olivat 2 529 tuhatta euroa (2 003). Korkokulut kasvoivat edelliseen tilikauteen verrattuna 26,3 prosenttia. Korkokulut koostuivat pääasiassa yleisön talletuksille ja luottolaitoksille maksetuista koroista.

Tilikauden 2015 aikana tehtiin käypää arvoa suojaavien koronvaihtosopimusten korkojen kirjauksiin liittyen kirjauskäytännön muutos. Aikaisemmin käypää arvoa suojaavien koronvaihtosopimusten korot kirjattiin nettona korkokuluihin. Muutoksen jälkeen korkotuotot on kirjattu korkotuottoihin ja korkokulut korkokuluihin. Kirjauskäytännön muutos ei siis aiheuttanut muutosta korkokatteeseen.

Nettopaikkiotuotot olivat 2 155 tuhatta euroa (2 004). Tästä paikkiotuottojen osuus oli 2 387 tuhatta euroa (2 236) ja palkkiokulujen 232 tuhatta euroa (232). Palkkiotuottoihin sisältyy välitetyistä tuotteista saatuja palkkioita yhteensä 567 tuhatta euroa (397), josta välitetyistä kiinnitysluotto pankin luotoista saadut palkkiot olivat 8 tuhatta euroa (18) ja muista välitetyistä tuotteista 559 tuhatta euroa (379). Välitetyistä kiinnitysluotoista saadut palkkiot sisältyvät edellä esitettyihin lukuihin netto-

määräisinä. Muista palkkiotuotoista merkittävimpiä olivat palkkiot antolainauksesta 635 tuhatta euroa (635), palkkiot maksuliikenteestä 887 tuhatta euroa (898), palkkiot säästämisen tuotteista 448 tuhatta euroa (266), palkkiot omaisuuden hoidosta ja lainopillisista tehtävistä 191 tuhatta euroa (209) ja palkkiot takauksista 23 tuhatta euroa (24). Palkkiotuottojen kasvuun vaikutti säästämissä tuotteiden kasvanut myynti. Palkkiokulut kasvoivat edellisvuodesta 0,1 prosenttia.

Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotoiksi muodostui -104 tuhatta euroa (61). Erään sisältyi tuloksen kautta käypään arvoon kirjattavien rahoitusvarojen myyntivoittoja ja – tappioita -65 tuhatta euroa (73) sekä näiden realisoitumattomia arvostusvoittoja ja –tappioita -39 tuhatta euroa (-12).

Myytavissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot olivat 820 tuhatta euroa (219). Tästä myyntivoitot ja tappiot olivat 820 tuhatta euroa (219). Erään sisältyy myös käyvän arvon rahastosta tuloslaskelmaan siirrettyjä arvonalentumistappioita -77 tuhatta euroa (-527).

Suojauslaskennan nettotulos oli 0 tuhatta euroa (2). Erä muodostuu käypää arvoa suojaavien korjojohdannaisten ja suojattavien kohteiden käypien arvojen muutosten erotuksesta.

Muut tuotot sisältävät tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista, sijoituskiinteistöjen nettotuotot ja liiketoiminnan muut tuotot, yhteismäärältään 826 tuhatta euroa (1 538). Saadut osingot olivat 480 tuhatta euroa (429), jossa kasvua edellisvuoteen oli 51 tuhatta euroa. Sijoituskiinteistöjen nettotuotoksi muodostui -27 tuhatta euroa (8). Ero, 35 tuhatta euroa, johtui sijoituskiinteistöjen vuosikorjauksista ja myyntitappiosta. Liiketoiminnan muut tuotot vähenivät 66,1 prosentilla 373 tuhanteen euroon (1 101). Vähenemiseen vaikutti kertaluonteisten erien jaksottuminen kaudelle.

Henkilöstökulut muodostuvat palkkakuluista sekä eläke- ja muista henkilösivukuluista. Näiden kulujen kokonaismäärä oli 2 231 tuhatta euroa (2 128), mikä oli 4,8 prosenttia suurempi kuin edellisenä vuonna. Henkilöstökulujen kasvu johtui keskimääräisen henkilöstömäärän lievistä kasvusta.

Muut hallintokulut kasvoivat 17,0 prosenttia, 1 702 tuhanteen euroon (1 455). Kulujen nousu johtui toimisto- ja atk-kulujen sekä markkinointikulujen kasvusta. Muut kulut, 1 011 tuhatta euroa (1 237), käsittävät poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä sekä liiketoiminnan muut kulut. Suunnitelman mukaisten poistojen määrä oli 171 tuhatta euroa (153). Liiketoiminnan muut kulut pienenevät 22,5 prosenttia, 840 tuhanteen euroon (1 084). Kulujen vähentyminen johtui väliaikaisen pankkiveron poistumisesta.

Luotoista ja takauksista kirjattujen arvonalentumistappioiden nettomäärä tilikauden tuloksessa oli -36 tuhatta euroa (151), jossa vähennystä edellisvuodesta oli 187 tuhatta euroa. Arvonalentumistappioiden bruttomäärä oli -16 tuhatta euroa (170). Arvonalentumisten palautuksia aikaisemmin toteutuneiksi luottotappioiksi kirjatuista saamisista saatiin 20 tuhatta euroa (19).

Arvonalentumistappiot luotoista pysyivät edelleen vähäisinä.

Pankki ei kirjannut nettomääräisesti arvonalentumistappioita luotoista tilikauden aikana. Aiempina vuosina toteutuneiksi luotto- ja takaustappioiksi kirjatuista saamisista saatiin tilikauden aikana palautuksia 20 tuhatta euroa.

Tase

Pankin tase kasvoi vuoden 2015 aikana 14,3 prosenttia ja oli vuoden lopussa 319 525 tuhatta euroa (279 486). Taseessa olevien luottojen määrä oli 221 329 tuhatta euroa. Luottojen keskiporko oli 2,1 prosenttia. Talletusten määrä oli 214 102 tuhatta euroa ja niiden keskiporko 0,9 prosenttia.

Avain Säästöpankin taseen keskeiset erät ovat kehittyneet kahteen edelliseen vuoteen verrattuna seuraavasti:

Tuhatta euroa	31.12.2015	31.12.2014	Muutos-% **)	31.12.2013	Muutos-% ***)
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	221 329	198 406	11,6	183 059	8,4
Luotot	221 329	198 406	11,6	183 059	8,4
Sijoitukset	92 653	75 665	22,5	59 547	27,1
Saamiset luottolaitoksilta	24 197	16 230	49,1	7 979	...
Saamistodistukset	45 219	38 506	17,4	41 359	-6,9
Osakkeet ja osuudet	19 097	17 105	11,6	9 893	72,9
Kiinteistöt	4 139	3 824	8,2	315	...
Johdannaissopimukset	1 896	2 135	-11,2	1 143	86,8
Johdannaissopimukset vastaavaa	1 896	2 135	-11,2	1 143	86,8
Yleisön talletukset *)	214 102	208 864	2,5	192 992	8,2
Velat luottolaitoksille	62 077	28 978	...	19 297	50,2
Liikkeeseen lasketut velkakirjat	7 300	7 200	1,4	7 400	-2,7
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	7 300	7 200	1,4	7 400	-2,7
Oma pääoma	19 042	18 563	2,6	13 996	32,6
Tilinpäätössiirtojen kertymä	10 428	9 197	13,4	7 935	15,9
ROA %	0,9	0,9		0,7	
ROE %	10,5	10,9		7,9	
Omavaraisuusaste	8,6	9,1		8,1	
Vakavaraisuussuhde	16,06 %	15,84 %		19,47 %	

*) Luku ei sisällä suojauksesta johtuvaa käyvän arvon muutosta
**) Muutos 2015-2014
***) Muutos 2014-2013

Luotonanto

Avain Säästöpankin luotonannon kokonaismäärä tilikauden lopussa oli 230 332 tuhatta euroa (218 019). Luotonanto sisältää pankin taseessa olevat luotot 221 329 tuhatta euroa (198 406) sekä pankin välittämät Aktia Hypoteekkipankin kiinnitysluotot, jotka eivät sisälly pankin taseeseen. Välitettyjen kiinnitysluottojen määrä vuoden lopussa oli 9 003 tuhatta euroa (19 613). Pankin valtion varoista välittämät luotot sisältyvät pankin taseeseen erään Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä. Niiden määrä vuoden lopussa oli 746 tuhatta euroa (944).

Mukaan luettuna välitetyt kiinnitysluotot luottoja nostettiin ja uudistettiin vuoden aikana yhteensä 66 676 tuhatta euroa. Luotonannon nettolisäys oli 12 313 tuhatta euroa eli 5,6 prosenttia.

Luotonannon kehitykseen vaikuttivat Aktia Hypoteekkipankista pankin taseeseen siirretyt luotot sekä asuntoluottojen määrän kasvu.

Järjestämättömien saamisten määrä säilyi edelleen hyvin maltillisella tasolla.

Järjestämättömät saamiset olivat 307 tuhatta euroa (38) eli 269 tuhatta euroa suuremmat kuin vuotta aiemmin. Järjestämättömien saamisten määrä oli 0,1 prosenttia (0,0) pankin taseessa olevien luottojen ja taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin sisältyvien takausten yhteismäärästä.

Lisäksi lainajoustolliset saamiset olivat 4 110 tuhatta euroa (4 409). Lainanhoitajoustolliset saamiset ovat saamisia, joiden lainaehdot on neuvoteltu uudelleen ja asiakkaan rahoitusta on järjestetty heikentyneen maksukyvyn johdosta.

Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin kuuluvat asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset ja asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset, 1 086 tuhatta euroa (4 059) muodostuvat pääasiassa pankki- ja muista takauksista.

Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset, joiden määrä tilikauden päättyessä oli 7 901 tuhatta euroa (5 856) koostuvat pääasiassa myönnettyistä nostamattomista luotoista.

Sijoitukset

Pankin sijoitukset kohdistuivat pääosin talletuksiin muissa luottolaitoksissa, saamistodistuksiin, osakkeisiin ja osuuksiin sekä kiinteistöihin, jotka sisältyvät tase-erään Aineelliset hyödykkeet. Aineelliset hyödykkeet on eritelty liitetiedossa 2.8.

Pankin talletukset muissa luottolaitoksissa olivat 24 197 tuhatta euroa (16 230). Määrä oli 7 967 tuhatta euroa suurempi kuin vuotta aikaisemmin. Sijoitukset saamistodistuksiin muodostuivat rahamarkkina-arvopapereista ja joukkovelkakirjalainoista. Niiden määrä tilikauden päättyessä oli 45 219 tuhatta euroa (38 506), mikä on 17,4 prosenttia enemmän kuin edellisellä vuonna.

Sijoitukset osakkeisiin ja osuuksiin olivat kauden päättyessä 19 097 tuhatta euroa (17 105). Tästä toiminnalle välttämättömien osakkeiden ja osuuksien osuus oli 4 537 tuhatta euroa (4 066) ja muiden osakkeiden ja rahasto-osuuksien osuus 14 561 tuhatta euroa (13 040). Pankilla ei ole hallussaan julkisesti noteerattuja osakkeita, joilla se kävisi aktiivisesti kauppaa.

Pankin kiinteistöomaisuuden arvo taseessa oli 4 139 tuhatta euroa (3 824). Tästä omassa käytössä olevien kiinteistöjen arvo oli 2 836 tuhatta euroa (3 091) ja sijoituskiinteistöjen arvo 1 303 tuhatta euroa (733). Sijoituskiinteistöjen käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 2.8.

Tilikauden aikana aktivoitiin taseeseen 11 tuhannella eurolla kiinteistöihin kohdistuvia perusparannusmenoja. Vuoden 2015 aikana pankki myi omistamiensa kiinteistöyhteisöjen osakkeita ja kiinteistöjä 24 tuhannen euron arvosta ja osti 360 tuhannella eurolla. Kiinteistöomaisuuden myynnistä kertyi 9 tuhannen euron nettomääräinen myyntitappio.

Johdannaissopimukset

Pankki käyttää johdannaissopimuksia korkoriskiensä suojaamiseen. Tilikauden päättyessä johdannaisten positiivinen käypä arvo taseen vastaavaa – puolella, tase-erässä Johdannaissopimukset, oli yhteensä 1 896 tuhatta euroa (2 135), joka muodostui käypää arvoa suojaavien johdannaisten osuudesta. Pankki suojasi käyvän arvon suojauksella avistaehtoista talletussalkkua. Suojausinstrumenttina olivat koronvaihtosopimukset.

Pankki käyttää osakeoptioita suojatakseen osaketalletukseen liittyvää osakeriskiä käyvän arvon muutoksilta ja soveltaa siihen käyvän arvon suojausta. Suojauksen kohteena on osaketalletuksen lisätuotto.

Johdannaissopimukset eritellään liitetiedossa 2.5. Vakavaraisuuslaskennassa johdannaiset sisältyvät luotto- ja vastapuoliriskin vakavaraisuusvaatimukseen.

Yleisön talletukset

Pankin varainhankinnasta valtaosa muodostui yleisöltä vastaanotetuista talletuksista. Talletusten määrä vuoden lopussa oli 214 102 tuhatta euroa (208 864). Talletukset kasvoivat vuoden aikana 5 238 tuhatta euroa eli 2,5 prosenttia.

Talletukset käyttö- ja säästämistileillä kasvoivat vuoden aikana 4 587 tuhatta euroa eli 3,9 prosenttia ja niiden määrä vuoden vaihteessa oli 123 723 tuhatta euroa (119 136). Sijoittamis- ja asuntosäästöpalkkiotilien kasvu oli 651 tuhatta euroa eli 0,7 prosenttia ja niitä oli vuoden vaihteessa 90 379 tuhatta euroa (89 728).

Muutokseen vaikuttivat pankin toimialueen elinkeinorakenteeseen liittyvät tulovirrat.

Muut velat

Muut velat muodostuvat pääasiassa veloista luottolaitoksille ja liikkeeseen lasketuista velkakirjoista, joita ovat sijoitustodistukset, joukkovelkakirjalainat sekä debentuurit, joilla on huonompi etuoikeus kuin pankin muilla veloilla.

Velat luottolaitoksille olivat 62 077 tuhatta euroa (28 978). Erä sisältää muiden luottolaitosten pankkiin tekemät talletukset sekä pankin muut velat muille luottolaitoksille, jotka olivat 2 776 tuhatta euroa (1 741). Muita velkoja ovat mm. repomyynnit, joiden määrä vuoden vaihteessa oli 2 776 tuhatta euroa (1 741).

Pankki laski liikkeeseen vuoden aikana yhdessä toisen pankin kanssa debentuurilainan, josta pankin osuus oli 2 000 tuhatta euroa. Tilikauden päättyessä liikkeeseen laskettujen velkakirjojen määrä pankin taseessa oli yhteensä 7 300 tuhatta euroa (7 200), jotka muodostuivat debentuurilainoista.

Muut vieraan pääoman erät muodostuivat lähinnä lyhytaikaisista maksujenvälityseristä sekä tuottojen ja kulujen jaksotuksiin liittyvistä tilinpäätösvaiheen siirtyvistä eristä.

Oma pääoma ja tilinpäätössiirtojen kertymä

Pankin oma pääoma tilikauden päättyessä oli 19 042 tuhatta euroa (18 563). Lisäystä edelliseen tilikauteen verrattuna oli 479 tuhatta euroa. Omaan pääomaan sisältyvän käyvän arvon rahaston määrä laskennallisilla veroilla oikaistuna oli 48 tuhatta euroa (940). Määrä koostui myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutoksesta.

Tilinpäätössiirtoja ovat poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset, joiden yhteismäärä kauden päättyessä oli 10 428 tuhatta euroa (9 197), josta luottotappiovaraus oli 10 399 tuhatta euroa (9 159). Vuonna 2015 luottotappiovarausta kasvatettiin 1 239 tuhatta euroa (kasvatettiin 1 241 tuhatta euroa), jonka jälkeen varauksen määrä tilinpäätöksessä oli 4,8 prosenttia saamisista. Varauksesta 446 tuhatta euroa on siirretty vararahastoon. Tilikauden aikana poistoeroa vähennettiin -9 tuhatta eurolla (lisättiin 21).

Keskinäinen vastuu

Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat keskusyhteisö, jäsenluottolaitokset, jäsenluottolaitosten konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset ja sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joiden äänivallasta edellä mainitut yhteisöt yhdessä omistavat yli puolet. Säästöpankkiliitto osk toimii yhteenliittymän keskusyhteisönä.

Keskusyhteisö vastaa jäsenluottolaitostensa veloista ja sitoumuksista yhteenliittymälain mukaisesti. Keskusyhteisö on velvollinen suorittamaan yhteenliittymälain mukaisesti tukitoimena jäsenluottolaitokselle määrän, joka on tarpeen jäsenluottolaitoksen selvitystilan estämiseksi. Keskusyhteisö vastaa jäsenluottolaitoksen niistä veloista, joita ei saada suoritetuksi jäsenluottolaitoksen varoista.

Jäsenluottolaitokset ovat velvollisia suorittamaan yhteenliittymälain säädetyin perustein keskusyhteisölle osuutensa määrästä, jonka keskusyhteisö on suorittanut joko toiselle jäsenluottolaitokselle tukitoimena, taikka toisen jäsenluottolaitoksen velkojalle maksuna erääntyneestä velasta, johon velkoja ei ole saanut suoritusta velalliseltaan.

Keskusyhteisöllä on velvollisuus yhteenliittymälain mukaisesti valvoa jäsenluottolaitosten toimintaa ja antaa niille niiden maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi ohjeita riskien hallinnasta, luotettavasta hallinnosta ja sisäisestä valvonnasta sekä ohjeita yhtenäisten tilinpäätösperusteiden noudattamiseksi yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa. Keskusyhteisöllä on oikeus vahvistaa jäsenluottolaitoksille yleisiä toimintaperiaatteita noudatettavaksi näiden yhteenliittymän kannalta merkittävässä toiminnassa.

Vakuusrahasto ja talletussuoja

Avain Säästöpankki on kuulunut jäsenenä Säästöpankkien Vakuusrahastoon. Säästöpankkien yhteenliittymän muodostamisen jälkeen sen jäsenpankeilla ei ollut enää tarvetta erilliselle vakuusrahastolle, koska vastaava tuki annettaisiin jäsenpankille yhteenliittymän keskusyhteisön kautta. Vakuusrahaston valtuuskunta päätti tämän vuoksi 16.10.2014, että rahasto puretaan kokonaan ja rahaston varat palautetaan jäsenpankeille. Rahaston toiminta päättyi, kun rahaston valtuuskunta hyväksyi purkamista koskeva lopputilityksen maaliskuussa 2015. Avain Säästöpankin osuus palautettavista varoista on noin 209 tuhatta euroa ja ne on kirjattu liiketoiminnan muihin tuottoihin.

Rahoitusvakuusviranomaisesta annetun lain (1195/2014) mukaan talletuspankilla on velvollisuus kuulua talletussuojajärjestelmään ja maksaa talletussuojamaksua. Talletussuoja korvaa tallettajien varat, jos ne eivät ole käytettävissä luottolaitoksen jouduttua pysyviin maksuvaikeuksiin. Korvaus on enimmillään 100.000 euroa yhtä luottolaitosta kohden. Samaan talletuspankkien yhteenliittymään kuuluvia talletuspankkeja pidetään talletussuojan osalta yhtenä luottolaitoksena. Tämä tarkoittaa, että yhdessä tai useammassa yhteenliittymään kuuluvassa talletuspankissa olevat varat korvataan yhteensä 100.000 euron enimmäismäärään asti. Säästöpankkien yhteenliittymä on tässä tarkoitettu talletuspankkien yhteenliittymä.

Pankin talletussuojamaksu oli tilikaudella 117 tuhatta euroa. Talletussuojasta vastaa vuoden 2015 alusta perustettu uusi viranomaisen, Rahoitusvakuusvirasto. Vanha talletussuojarahasto hyvittää kuitenkin jäsenpankeilleen Rahoitusvakuusviraston vuodelle 2015 määräämät talletussuojamaksut siinä suhteessa kuin kukin Vanhan talletussuojarahaston jäsenpankit ovat vuosien kuluessa kartuttaneet rahastoa. Näin ollen talletussuojamaksulla ei ole pankille kuluvaikutusta tilikaudella 2015.

Sijoittajien turva

Avain Säästöpankki kuuluu myös sijoittajien korvausrahastoon, jonka suojan piiriin kuuluvat kaikki ei-ammattimaiset sijoittajat.

Sijoittajien korvausrahaston tarkoituksena on sen jäsenenä olevien sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten korvausrahaston suojan piiriin kuuluvien sijoittajien saamisten turvaaminen. Korvausrahaston varoista korvataan sijoituspalveluyrityksen hallussa tai hallinnoitavana sijoituspalvelun tarjoamisen yhteydessä olevat suojan piiriin kuuluvien sijoittajien saamiset. Samalle sijoittajalle maksettavan korvauksen määrä on yhdeksän kymmenesosaa sijoittajan samalta sijoituspalveluyritykseltä olevan saamisen määrästä, kuitenkin enintään 20 000 euroa. Sijoittajien korvausrahastoa koskevan lainsäädännön mukaan Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvia pankkeja pidetään korvaussuojan osalta yhtenä pankkina.

Vakavaraisuuden hallinta

Avain Säästöpankki on määritellyt vakavaraisuuden hallintaprosessin, jonka tavoitteena on pankin riskinkantokyvyn riittävyden turvaaminen suhteessa toiminnan kaikkiin olennaisiin riskeihin. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi pankki tunnistaa ja arvioi toimintaansa liittyvät riskit kattavasti ja mitoittaa riskinkantokyvynsä vastaamaan pankin riskien yhteismäärää. Vakavaraisuutensa turvaamiseksi pankki asettaa riskiperusteiset pääomatavoitteet ja laatii pääomasuunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi. Vakavaraisuuden hallintaprosessin tavoitteena on myös ylläpitää ja kehittää laadukasta riskienhallintaa.

Pankki toimii strategiansa mukaisesti vähittäispankkitoiminnassa. Toimimalla vain tällä liiketoiminta-alueella pankki kykenee pitämään toimintaansa sisältyvät riskit hallittavina ja toiminnan laatuun nähden pieninä. Säästöpankin vakavaraisuuden hallinnasta vastaa pankin hallitus, joka myös määrittelee toimintaan liittyvät riskirajat. Pankin hallitus käy vuosittain läpi pankin vakavaraisuuden hallintaan liittyvät riskit, pääomasuunnitelman sekä riskeille asetetut rajat.

Vakavaraisuuden hallintaprosessissaan pankki laatii mm. tulos-, kasvu- ja vakavaraisuusennusteet. Ennusteiden perusteella pankki kartoittaa tarvittavat toimenpiteet, joilla liiketoimintastrategian mukainen vakavaraisuustaso kyetään ylläpitämään.

Omat varat ja vakavaraisuus

Avain Säästöpankin vakavaraisuus on vahvalla tasolla ja täyttää sekä 8 %:n vähimmäistason että lisäpääomavaatimukset. Vuoden 2015 alussa otettiin käyttöön sekä kiinteä lisäpääomavaatimus 2,5 % että muuttuva lisäpääomavaatimus, jonka viranomaiset voivat tarvittaessa asettaa 0 - 2,5 %:n tasolle. Vuonna 2015 muuttuvaa lisäpääomavaatimusta ei asetettu.

Säästöpankki soveltaa vakavaraisuuslaskennassa luottoriskin laskentaan standardimenetelmää ja operatiivisen riskin osalta perusmenetelmää. Avain Säästöpankki julkistaa vakavaraisuuslaskennan kannalta olennaiset tiedot vuosittain osana toimintakertomustaan ja tilinpäätöksen liitetietoja. Puolivuosittain tehtävässä osavuositarkastuksessa julkistetaan keskeiset vakavaraisuustiedot.

Säästöpankkiryhmä julkistaa Säästöpankkien yhteenliittymän ns. Pilari III:n mukaiset vakavaraisuustiedot tilinpäätöksessään. Säästöpankkiryhmän tilinpäätös on luettavissa www.saastopankki.fi verkkopalvelussa.

Avain Säästöpankin omat varat yhteensä olivat 30 601 tuhatta euroa (26 507), kun omien varojen vähimmäisvaatimus oli 15 242 tuhatta euroa (13 386). Ydinpääoma (CET1) määrä oli 26 888 tuhatta euroa. Ensisijaisten omien varojen määrä oli 26 888 tuhatta euroa (22 356). Toissijaiset omat varat olivat 3 713 tuhatta euroa (4 152).

Säästöpankin vakavaraisuutta koskevat tiedot sisältyvät Säästöpankkiryhmän konsolidoituun tilinpäätökseen.

Finanssivalvonta on myöntänyt luvan olla vähentämättä yhteenliittymän jäsenluottolaitosten sisäisiä omistusosuuksia omien varojen instrumenteista laskettaessa omia varoja yksittäisen luottolaitoksen tasolla ja alakonsolidointiryhmän tasolla. Lisäksi Finanssivalvonta on myöntänyt luvan soveltaa 0 prosentin riskipainoa yhteenliittymän yhteisvastuun piirissä oleviin sisäisiin luottolaitosvastuuihin. Luvat perustuvat EU:n vakavaraisuusasetukseen (EU 575/2013) ja lakiin talletuspankkien yhteenliittymästä (599/2010).

Avain Säästöpankin vakavaraisuussuhde säilyi edelleen hyvällä tasolla. Pankin vakavaraisuussuhde nousi 0,22 prosenttiyksikköä ja oli vuoden lopussa 16,06 prosenttia. Ensisijaisten omien varojen suhde riskipainotettuihin eriin oli 14,11 % (13,36 %).

Vakavaraisuuslaskennan pääerät, tuhatta euroa

Omat varat	Emo	
	2015	2014*
Ydinpääoma ennen lakisääteisiä oikaisuja	27 384	25 920
Ydinpääomaan tehtävät lakisääteiset oikaisut	-496	-3 565
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	26 888	22 356
Ensisijainen lisäpääoma ennen lakisääteisiä oikaisuja	0	0
Ensisijaiseen lisäpääomaan tehtävät lakisääteiset oikaisut	0	0
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	0	0
Ensisijainen pääoma (T1 = CET1 + AT1)	26 888	22 356

Toissijainen pääoma ennen lakisääteisiä oikaisuja	3 713	4 187
Toissijaiseen pääomaan tehtävät lakisääteiset oikaisut	0	-35
Toissijainen pääoma (T2) yhteensä	3 713	4 152
Omat varat yhteensä (TC = T1 + T2)	30 601	26 507
Riskipainotetut erät yhteensä	190 520	167 320
josta luotto- ja vastapuoliriskin osuus	170 097	147 869
josta vastuun arvonokaisuriski (CVA)	3 921	4 253
josta markkinariskin osuus (valuuttakurssiriski)	3 485	2 924
josta operatiivisen riskin osuus	13 017	12 274
Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	14,11 %	13,36 %
Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	14,11 %	13,36 %
Omat varat yhteensä (TC) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	16,06 %	15,84 %

*Vertailuvuoden luvut on esitetty 31.12.2014 voimassa olleen sääntelyn mukaan ja eivät sisällä Finanssivalvonnan myöntämiä lupia.

Avain Säästöpankin vakavaraisuuden kehitykseen vaikuttivat tuloksen lisäksi debentuurilainan liikkeelle lasku ja käyvän arvon rahaston muutos.

Vähimmäisomavaraisuusaste

Säästöpankin vähimmäisomavaraisuusaste oli 8,17 prosenttia. Vähimmäisomavaraisuusaste on laskettu tiedossa olevan sääntelyn mukaisesti ja kuvaa pankin ensisijaisten pääomien suhdetta kokonaisvastuisiin.

Vähimmäisomavaraisuusaste	2015	2014
Ensisijainen pääoma (T1)	26 888	23 667
Vastuut yhteensä	329 138	286 074
Vähimmäisomavaraisuusaste, %	8,17 %	8,27 %

Riskienhallinta

Riskienhallinnan tavoite

Riskienhallinnan periaatteet ja organisointi

Riskienhallinnalla tarkoitetaan liiketoiminnasta aiheutuvien sekä siihen olennaisesti liittyvien riskien tunnistamista, arviointia, mittaamista, rajoittamista ja seuranta. Riskienhallinnalla pyritään vähentämään ennakoimattomien tappioiden todennäköisyyttä tai uhkaa valvottavan maineelle ja siten varmistamaan ryhmästrategian toteuttamista. Riskien- ja vakavaraisuudenhallinta on osa sisäistä valvontaa.

Riskienhallinnan tavoitteena on turvata pankin riskinkantokyky ja varmistaa toiminnan jatkuvuus. Riskinkantokyky muodostuu toiminnan laajuuteen ja vaativuuteen suhteutetusta riittävästä ja tehokkaasta riskienhallinnasta sekä kannattavaan liiketoimintaan perustuvasta riittävästä maksuvalmiudesta ja vakavaraisuudesta.

Riskien- ja vakavaraisuudenhallinta luo edellytykset riskien tunnistamiselle, arvioinnille, mittaamiselle ja riskien rajaamiselle pankin kannalta turvalliselle tasolle. Eri riskialueiden ja liiketoimintojen edellyttämät pääomatarpeet määritetään luotettavasti ja riippumattomasti sekä pääoma kohdenne-

taan suunnitelmallisesti nykyisen ja suunnitellun riskinoton mukaan sekä pankin maksuvalmiuden hallinnan kannalta oikein.

Riskienhallinta on osa pankin sisäistä valvontaa ja keskeinen osa pankin operatiivista toimintaa. Pankin riskienhallintastrategia perustuu hallituksen pankille vahvistamaan päämäärään ja liiketoimintastrategiaan, riskienhallintaohjeisiin, valtuusjärjestelmään sekä keskeisimmistä liiketoiminnan osa-alueista tuotettavaan riski- ja poikkeamaraportointiin.

Pankki kohdistaa strategiansa mukaisesti liiketoimintansa vähittäispankkitoiminnan vähäriskiseen osaan. Pankilla ei ole taloudelliseen kantokykyynsä nähden ylisuuria asiakas- tai sijoitus-riskikeskittymiä eikä pankki niitä strategiansa mukaisesti myöskään ota.

Pankki pitää vakavaraisuutensa turvallisella tasolla. Pankin vakavaraisuutta ja riskienkantokykyä vahvistetaan kannattavalla liiketoiminnalla. Luotto- ja muiden riskien muodostaman tappiουhan pankki huomioi tilinpäätöksessään riittäväillä arvonalentumiskirjauksilla ja muilla tappiokirjauksilla.

Hallitukselle annetaan säännöllisesti tietoa pankin eri riskeistä ja niiden tasoista. Pankin hallitus asettaa riskinottohalukkuuden tason hyväksymällä riskialuekohtaiset riskistrategiat ja tarvittavat riskilimiitit ja seurantarajat. Riskistrategian toteutumista seurataan riskilimiittien ja seurantarajojen valvonnalla ja raportoinnilla, jota suoritetaan liiketoiminnasta riippumattomasti. Hallitus myös hyväksyy valtuudet ja puitteet riskinotolle määrittelemällä sallitut riskirajat eri riskialueille. Valtuuksien puitteissa vastuu päivittäisestä riskienseurannasta ja valvonnasta kuuluu toimivalle johdolle. Toimiva johto hyödyntää seurannassaan järjestelmien tuottamia raportteja eri riskien osa-alueilta. Riskien raportointiin ja seurantaan tarkoitetut järjestelmät sekä käytännöt täyttävät riskienhallinnalle asetetut edellytykset ottaen huomioon pankin toiminnan luonteen ja laajuuden.

Pankilla on seuraavat liiketoiminnasta riippumattomat toiminnot varmistamassa tehokas ja kattava sisäinen valvonta:

- riippumaton riskienvalvonta
- säännösten noudattamisen varmistamisesta vastaava toiminto (compliance)
- sisäisen tarkastuksen toiminto

Riippumattoman riskienvalvonnan tehtävänä on varmistaa ja valvoa, että pankin riskienhallinta on riittävällä tasolla suhteessa pankin liiketoiminnan laatuun, laajuuteen, monimuotoisuuteen ja riskeihin. Riskienvalvontatoiminnon tehtävänä on avustaa pankin hallitusta ja toimivaa johtoa riittävän riskienhallinnan järjestämisessä sekä toimivuuden ja tehokkuuden valvonnassa.

Compliance – toiminto varmistaa että pankissa noudatetaan lainsäädäntöä, viranomaisten antamia ohjeita ja määräyksiä. Compliance – toiminnon vastuulla on valvoa että pankissa noudatetaan annettuja sisäisiä ohjeita, henkilöstöä sitovia eettisiä periaatteita sekä muita rahoitusmarkkinoilla valitsevia ohjeita.

Pankin hallitus on asettanut pankille sisäisen tarkastuksen ja vahvistanut sisäiselle tarkastukselle tarkastussuunnitelman sekä raportointiperiaatteet.

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on pankin toimintaorganisaation sisäisen valvonnan laajuuden ja riittävyyden arviointi sekä riskienhallintajärjestelmien toimivuuden valvonta ja arviointi. Sisäinen tarkastus raportoi havainnoistaan toimitusjohtajalle ja hallitukselle.

Pankin hallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä lainsäädännön, viranomaisvaateiden ja keskusyhteisön hallituksen antaman ohjeistuksen mukaisesti. Pankin toimitusjohtaja ja muu johto vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä lainsäädännön, viranomaisvaateiden sekä keskusyhteisön ja pankin oman hallituksen antamien tarkempien sisäisten toimintaohjeiden mukaisesti.

Säästöpankkien yhteenliittymän riskienhallinnan menettelytapoja ylläpidetään ja kehitetään keskusyhteisön riippumattoman riskienvalvonnan toimesta, jotta varmistetaan että myös kaikki uudet, olennaiset mutta aikaisemmin tunnistamattomat riskit tulevat liiketoimintojen riskienhallinnan piiriin.

Merkittävät tai riskipitoiset sitoumukset tehdään kollegiaalisen päätöksentekomenettelyn mukaisesti ja valtuuksien käyttö on rajattu limiiteillä. Liiketoimintaa ja prosesseja ohjataan sisäisillä toiminta-ohjeilla, joiden noudattamista ja ajantasaisuutta valvotaan. Tehdyt päätökset ja merkittävät liiketoimet dokumentoidaan ja arkistoidaan. Olennainen osa riskienhallintaa suoritetaan päivittäisissä varmistuksissa. Tehtyjen päätösten toimeenpanoa seurataan hyväksymisillä, todentamisilla, varmistuksilla, täsmäytyksillä sekä seuranta- ja poikkeamisraporteilla.

Luottoriskit

Luottoriskillä tarkoitetaan sitä, että vastapuoli ei todennäköisesti täytä sopimuksen mukaisia velvoitteitaan. Luottoriskien suurin lähde ovat luotot, mutta luottoriskiä (vastapuoliriskiä) voi syntyä myös muunlaisista saamisista, kuten joukkovelkakirjalainoista, lyhytaikaisista saamistodistuksista ja johdannaissovimuksista sekä taseen ulkopuolisista sitoumuksista, kuten käyttämättömistä luotojärjestelyistä ja -limiiteistä, takauksista.

Pankin hallitus ohjaa pankin luottoriskien hallintaa, siinä käytettäviä menetelmiä sekä niiden valvontaa ja raportointia vahvistamallaan luottoriskistrategialla, sen perusteella antamallaan luottoriskeistä ja niiden hallintaa koskevilla muilla ohjeilla sekä asettamallaan riskilimiiteillä ja muilla seurantarajoilla.

Luottoriskien hallinnan tavoitteena on rajoittaa asiakasvastuista syntyvien riskien tulos- ja vakavaisuusvaikutukset hyväksyttävälle tasolle. Hallituksen vahvistama liiketoimintastrategia ja luotonanto-ohjeet määrittelevät enimmäismäärät riskikeskittymille ja ohjaavat luotonannon suuntaamista asiakassektoreittain, toimialoittain ja luottokelpoisuusluokittain.

Pankin keskeisiä asiakasryhmiä ovat toimialueen henkilöasiakkaat ja maaseutuyrittäjät sekä pienyritykset. Pankin varainhankinnasta pääosa on myönnetty luottoina pankin asiakkaille. Pankin taseessa olevista luotoista kotitalouksien ja elinkeinonharjoittajien yhteinen osuus on noin 66,7 % (63,8 %). Maaseutuyrittäjien osuus taseessa olevista luotoista on 18,7 % (21,2 %) ja muiden 14,5 % (15,0 %). Valtaosa, 67,8 % (67,3 %), pankin luotoista on myönnetty asuntovakuutta vastaan.

Yritys- ja maatilatalousluottoriskien hallinta perustuu asiakasvastuuhenkilön suorittamaan asiakas seurantaan ja sisäiseen luottokelpoisuusluokitteluun. Henkilöasiakkaan luottokelpoisuuden arviointi rakentuu paikallispankin hyvään asiakastuntemukseen ja sen pohjalta tehtävään arvioon asiakkaan maksukyvyistä. Luotonmyöntö perustuu ensisijaisesti asiakkaan riittävään luotonhoitokykyyn. Asiakkaan maksukyky, aiempi maksukäyttäytyminen, hakemuksen luottoluokitus ja tarjottujen vakuuksien luototusaste muodostavat perustan luottopäätöksille ja luoton riskiperusteiselle hinnoittelulle. Olemassa olevat luotot luokitellaan käyttäytymisscoring -mallilla, joka huomioi asiakkaan maksukäyttäytymisen muutokset.

Pankin hallitus tekee suurimmat luottopäätökset. Hallitus on edelleen delegoinut luottovaltuuksia pankin johdolle ja johtoryhmälle sekä muille nimetyille toimihenkilöille. Luottopäätökset tehdään pankin hallituksen vahvistamien luotonanto-ohjeiden mukaisesti. Pääsääntönä on vähintään kahden päätöksentekijän periaate. Luottopäätökset perustuvat asiakkaan luottokelpoisuuteen ja maksukykyyn sekä muiden luoton myöntämiskriteereiden, kuten vakuusvaatimusten täyttymiseen. Luotot on myönnetty pääosin turvaavin vakuuksin. Vakuudet arvostetaan varovaisesti käypään arvoon ja niiden käypiä arvoja seurataan säännöllisesti sekä tilastoja että hyvää toimialuetunte- musta hyödyntämällä. Pankin hallitus on vahvistanut pankille ohjeet eri vakuusmuotojen arvostuksista ja niiden vakuusarvoista, joita vastaan luottoa voidaan myöntää.

Luottoriskiä arvioidaan jatkuvasti seuraamalla mm. takaisinmaksussa esiintyviä viivästyksiä ja järjestämättömiä luottoja. Asiakaskohtaisia vastuiden ja vakuuksien määriä seurataan asiakasvastuuhenkilöiden taholta perustuen jatkuvaan maksukäyttäytymisen ja asiakkaiden toiminnan seuraamiseen. Hallitukselle raportoidaan säännöllisesti asiakasvastuista ja järjestämättömistä luotoista. Raportointi sisältää mm. riskien määrän ja kehityksen asiakaskokonaisuuksittain, toimialoittain ja luottokelpoisuusluokittain.

Pankilla ei ole asiakaskokonaisuuksia, joiden vastuut ylittäisivät EU:n vakavaraisuusasetuksen asettaman rajan 10 prosenttia pankin omista varoista (ns. suuret asiakasriskit). Pankin luottokantaan sisältyvät riskit ovat tehtyjen selvitysten perusteella pankin vuositulostasoon ja riskinkantokykyyn nähden alhaisella tasolla.

Likviditeettiriski

Likviditeettiriskillä tarkoitetaan pankin kykyä vastata sitoumuksistaan. Likviditeettiriski voi aiheutua sisään tulevien ja ulos menevien kassavirtojen hallitsemattomuudesta ja/tai ennakoimattomuudesta. Likviditeettiriskiksi voidaan määritellä myös tarvittavan jälleerahoituksen kustannusten hallitsematon nousu. Likviditeettiriski voidaan tarkemmin jakaa lyhyen aikavälin maksuvalmiusriskiin ja pitkän aikavälin rahoitusriskiin. Pankin liiketoiminta on talletuspankkitoimintaa johon keskeisenä osana kuuluu maturiteettitransformaation kautta tuleva rahoitusriski. Liiketoiminnan perustana on pankin asiakkailtaan vastaanottamat talletukset, joilla rahoitetaan kohdeasiakkaille myönnettävää luotonantoa.

Hallituksella on kokonaisvastuu likviditeettiriskistrategiasta, riskinotto- ja linjauksesta ja likviditeettiriskin hallintaan liittyvistä menettelytavoista, jotka liittyvät likviditeettiriskin tunnistamiseen, mittaamiseen, rajoittamiseen, seurantaan sekä valvontaan. Pankin hallitus hyväksyy likviditeettistrategian ja muun ohjeistuksen sekä asettaa likviditeettiriskin seurannalle limiitit ja muut seurantarajat.

Avain Säästöpankki hankkii tarvitsemansa jälleerahoituksen talletuksina omalta toimialueeltaan. Talletustiliehtojen mukaan merkittävä osa jälleerahoituksesta on avistaehtoista jakautuen yli 12 800 tallettaja-asiakkaalle. Pankin tavoitteena on pidentää jälleerahoituksensa maturiteettia ja ylläpitää laajaa rahoituspohjaa.

Pankki sijoittaa varainhankinnastaan enintään 95 prosenttia luotonantoon ja pitää maksuvalmiutensa hyvänä sijoittamalla likvidit varat pääosin jälkimarkkinakelpoisiin rahoitusinstrumentteihin ja lyhytaikaisiin talletuksiin muihin rahalaitokseen. Pankin taseessa olevista luotoista on 22,6 % (22,5 %) luotoissa, joiden luottoaika on yli 20 vuotta. Vuoden 2015 aikana pankin rahoitusasema pysyi vakaana.

Markkinariski

Markkinariskejä syntyy pankin rahoitustaseista, joka koostuu anto- ja ottolainauksesta, markkinaehtoisesta jälleerahoituksesta sekä sijoitus- ja likviditeettisalkuista.

Markkinariskillä tarkoitetaan korkojen ja markkinahintojen muutosten vaikutusta pankin tulokseen ja omiin varoihin. Pankin merkittävin markkinariski on rahoitustaseen korkoriski, jota seurataan sekä nykyarvon että tuloarvon kautta. Rahoitustaseen korkoriskin hallinnan periaatteet on kuvattu alla kohdassa rahoitustaseen korkoriski. Pankin liiketoimintaan ei lähtökohtaisesti kuulu kaupankäynti omaan lukuun tai asiakaskaupankäynti. Johdannaisten käyttö on rajoitettu suojaustarkoitukseen.

Kaupankäyntitoiminnassa korkojen muutos aiheuttaa markkinariskin toteutumisen arvopapereiden markkina-arvon muutoksena. Osakeriskillä tarkoitetaan mm. julkisesti noteerattavien osakkeiden ja rahasto-osuuksien kurssimuutosten aiheuttamaa tulosvaikutusta. Pankin tavoitteena arvopaperisijoituksissa on hankkia tuotto-riskisuhteeltaan kilpailukykyinen tuotto sijoitetulle pääomalle.

Sijoitus- ja likviditeettisalkun markkinariski muodostuu sijoituskohteen hinta-, korko- ja valuuttariskistä. Osakekurssien, korkojen ja valuuttojen muutokset vaikuttavat sijoitussalkun omistuksien arvoon ja sitä kautta tuottoon. Sijoitusaikun markkinariskiä mitataan ja seurataan omaisuusluokittain, vastapuolittain ja sektoreittain. Hallitukselle ja riskivaliokunnalle raportoidaan säännöllisesti sijoitussalkun position kehitys ja suurimmat vastapuolet.

Pankki sijoittaa arvopapereihin vain siten, että kurssimuutosten tulosvaikutus ei vaaranna pankin vakavaraisuutta tai kannattavuutta. Tilinpäätöshetkellä pankin tulokseen sisältyi arvopapereista kirjattuja realisoitumattomia arvomuutoksia nettomäärältään -116 tuhatta euroa (-537) Lisäksi realisoitumattomia arvomuutoksia sisältyy käyvän arvон rahastoon, määrältään 48 tuhatta euroa (940), joka muodostuu myytävissä olevien rahoitusvarojen arvomuutoksesta. Arvopapereiden realisoitumattomista arvomuutoksista aiheutuva vaikutus pankin omiin varoihin oli -68 tuhatta euroa mikä on 0,2 % (1,5 %) pankin omista varoista tilikauden päättyessä. Pankilla ei ole arvopapereihin liittyvää koko toiminnan selvitysriskistä aiheutuvaa vähimmäisvakavaraisuusvaatimusta.

Sijoitusten hajauttamisella vähennetään yksittäisistä sijoituksista aiheutuvaa keskittyneisyysriskiä. Pankilla ei ole sijoituskokonaisuuksia, joissa sijoitusten ja saamisten määrä ylittäisi prosenttia luotolaitoslain asettaman ylärajan 25 prosenttia pankin omista varoista.

Rahoitustaseen korkoriski

Pankin merkittävin markkinariski on rahoitustaseen korkoriski, jota seurataan sekä nykyarvon että tuloarvon kautta. Pankin liiketoiminta on vähittäispankkitoimintaa, johon olennaisena osana kuuluu korkoriski. Korkoriskiä syntyy pankin rahoitustaseista, jotka koostuvat anto- ja ottolainauksesta, markkinaehtoisesta jälleerahoituksesta sekä sijoitus- ja likvideettisalkuista. Pankin kaupankäyntivarastot ovat vakavaraisuusasetuksessa määriteltyjä ns. pieniä kaupankäyntivarastoja, joiden korkoriskipositiot ovat vähäisiä.

Korkoriskillä tarkoitetaan korkomuutosten haitallista vaikutusta pankkitoiminnan taseen ja taseen ulkopuolisten erien markkina-arvoon (nykyarvoriski) tai korkokatteeseen (tuloarvoriiski). Korkoriski voidaan edelleen jakaa seuraaviin riskilajeihin:

- korkokäyräriski, joka syntyy korkokäyrän muutosten vaikutuksena varojen ja velkojen tulevaisuuden kassavirtojen nykyarvoon
- uudelleenhinnoitteluriski, joka syntyy kiinteäkorkoisten erien osalta maturiteettien eriaikaisuudesta ja vaihtuvakorkoisten erien osalta varojen ja velkojen eriaikaisesta uudelleenhinnoittelusta
- korkoperusteriski, joka syntyy varojen ja velkojen erilaisista korkoperusteista
- optionaalisuusriski, joka syntyy itsenäisistä ja kytketyistä optioista, joissa päätös toteutuksesta voi riippua koroista. Tällaisia ovat mm. joukkovelkakirjoissa kytketyt osto- tai myyntioptiot sekä oikeus lainan takaisinmaksuun tai talletuksen nostoon ennen aikaisesta ilman korvausta.

Korkoriskien hallinnan tavoitteena on pankin korkokatteen ja nykyarvon vakauttaminen tasolle, jossa pankin liiketoiminta on kannattavaa, sekä niiden vaihtelun rajoittaminen siten, että pankin vakavaraisuus ei ole uhattuna voimakkaassakaan korkoympäristön muutoksissa. Pankin riskinottohalukkuus korkoriskin osalta kuvataan pankin hallituksen asettamilla korkoriskilimiiteillä. Korkoriskiä voidaan hallita muokkaamalla tuote- ja taserakennetta, suunnittelemalla sijoitusten ja liikkeeseenlaskujen korkosidonnaisuutta ja maturiteettia sekä tekemällä suojaavia korkojohdannaisia.

Pankki käyttää aktiivisesti korkokatteen suojaamisessa korkojohdannaisia: korko-optioita ja koronvaihtosopimuksia. Johdannaisten korkoriskiä seurataan erikseen sekä nykyarvo- että tuloarvokilaskennassa.

Pankin korkoriskiä mitataan kuukausittain sekä korkokatteen että taseen nykyarvon muutoksen kautta. Nykyarvomenetelmässä mitataan kuinka paljon taseen käypä arvo muuttuu korkojen muuttuessa ja kunkin tase-erän markkina-arvon odotetaan muodostuvan kyseisen instrumentin luomien rahavirtojen nykyarvona. Tuloarvokilaskennassa ennustetaan tulevaa korkokatteetta vuoden horisontilla markkinakorkojen muuttuessa.

Pankin hallitus on myöntänyt toimivalle johdolle valtuudet suojaavien johdannaisten käyttöön. Korkoriskiään pienentääkseen pankki käyttää suojaavia johdannaissopimuksia, joiden käytöstä on

tehty tarkempaa selkoa kohdassa johdannaissopimukset. Pankin hallitus on myöntänyt toimivalle johdolle valtuudet johdannaisten käyttöön. Pankki suojaa operatiivisesti korkoriskiään, mutta ei sovelta suojauslaskentaa, jolloin johdannaiset käsitellään kirjanpidossa kaupankäyntitarkoituksessa pidettävänä johdannaisina.

Pankki käyttää korkoriskin mittaamisessa taseanalyysia, joka mittaa termiinikorkojen yhden ja kahden prosenttiyksikön muutosten vaikutusta tulevien 1 - 60 kk:n korkokatteen ennustukseen. Ennuste lasketaan raportointihetkellä markkinoilta saatavilla termiinikoroilla seuraaville viidelle vuodelle.

Avoimen korkoriskin määrää mitataan korkoherkkyydellä, joka huomioi edellä mainittujen korkoshokkien vaikutuksen korkokatteeseen tulevina vuosina. Pankin korkoriski oli 31.12.2015 +3/-10 prosenttia 12 kk:n korkokatteesta, jos korkotaso muuttuisi yhden prosenttiyksikön verran. Kahden prosenttiyksikön muutoksella pankin korkoriski olisi vastaavasti +4/-10 prosenttia 12 kk:n korkokatteesta. Korkoriski raportoidaan säännöllisesti hallitukselle, joka on vahvistamissaan ohjeissa antanut enimmäismäärät pankin korkoriskille.

Johdannaissopimukset

Pankki suojaa korollisia velkojaan korkojen muutoksia vastaan korkojohdannaisilla ja soveltaa niihin suojauslaskentaa koskevia määräyksiä sekä seuraa säännöllisesti suojausten tehokkuutta.

Kiinteistöriski

Kiinteistöriskillä tarkoitetaan kiinteistöomaisuuteen kohdistuvaa arvonalentumis-, tuotto- tai vahingoittumisriskiä. Kiinteistösijoitukset eivät kuulu pankin ydinliiketoimintaan. Pankin kiinteistökohteet on vakuutettu pääosin täysarvovakuutuksilla.

Pankin sijoituskiinteistöomaisuus on arvioitu ja tilinpäätöksessä arvostettu pääosin kauppahintamenetelmällä. Markkinaperusteista tuottovaadetta asetettaessa on otettu huomioon kiinteistökohteen sijainti, kunto, käyttötarkoitus ja markkinanäkymät. Tuottoarvomenetelmän lisäksi erityisesti asuntojen ja maa-alueiden arvioinnissa on käytetty kauppahintamenetelmää. Pankin kiinteistöriskiä seurataan säännöllisesti hallitukselle tehtävällä raportoinnilla, jossa raportoidaan kiinteistöjen tuotot, sitoutuneet pääomat, vuokrausasteet ja kiinteistöjen tuotto prosentit.

Kiinteistöomaisuuden arvo on maltillinen verrattuna pankin taseeseen ja pankin omiin pääomiin eikä kiinteistöomaisuuden arvoihin tällä hetkellä kohdistu sellaisia arvonalentamistarpeita, joilla olisi olennaista vaikutusta pankin lähivuosien tulokseen ja vakavaraisuuteen. Sijoituskiinteistöjen kirjanpitoarvot ja käyvät arvot on kuvattu liitetiedossa 2.8 (pois lukien aineettomiin hyödykkeisiin kirjatut aktivoinnit).

Pankin omassa käytössä oleviin kiinteistöihin ja kiinteistöyhtiöiden osakkeisiin sitoutunut pääoma oli tilinpäätöshetkellä 2 836 tuhatta euroa (3 091). Sijoituskiinteistöomaisuuteen sitoutunut pääoma kasvoi verrattuna edelliseen tilikauteen ja oli määrältään 1 303 (733) tuhatta euroa, mikä on 0,4 prosenttia pankin taseen loppusummasta.

Pankin sijoituskiinteistöomaisuuden nettotuotto on 2,99 prosenttia (2,75).

Operatiivinen riski

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä. Myös oikeudelliset riskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin. Myös luotto- ja kaupankäyntiprosessien eri vaiheisiin sisältyy sekä operatiivisia riskejä että luotto-, likviditeetti- ja markkinariskejä, joita on arvioitu ryhmätason operatiivisten riskien arvioinnissa. Strategiset riskit on tässä rajattu operatiivisten riskien ulkopuolelle.

Pankin liiketoiminnassa noudatetaan voimassa olevia lain säännöksiä, viranomaisten antamia määräyksiä, Finanssialan Keskusliitossa vahvistettuja hyvän pankkitavan säännöksiä sekä operatiivisten riskien hallinnan periaatteita ja järjestämistä samoin kuin muita ryhmän sisäisiä ohjeita.

Pankin hallituksella on kokonaisvastuu pankkiliiketoiminnan operatiivisesta riskistä, riskinotto- ja linjauksesta ja operatiivisten riskien hallintaan liittyvistä menettelytavoista, jotka liittyvät tunnistamiseen, mittaamiseen, rajoittamiseen, seurantaan sekä valvontaan. Pankin hallitus hyväksyy operatiivisten riskien hallinnan periaatteet ja keskeiset operatiiviset ohjeet.

Merkittävimpiin tuotteisiin, palveluihin, toimintoihin, prosesseihin ja järjestelmiin liittyvät operatiiviset riskit tunnistetaan. Operatiivisten riskien tunnistamisen kautta määritellään valvonta ja kontrollit. Osa operatiivisten riskien aiheuttamista tappioista suojataan vakuutusturvalla. Lisäksi pankin jatkuvuussuunnitelmalla varaudutaan toiminnan merkittäviin häiriöihin.

Operatiiviselle johdolle raportoidaan säännöllisesti operatiivisista riskeistä ja toteutuneista vahingoista sekä läheltä piti tilanteista.

Oikeudelliset riskit

Oikeudellisilla riskeillä tarkoitetaan pätemättömistä sopimuksista tai puutteellisesta dokumentaatiosta aiheutuvaa tappiota ja lain tai viranomaismääräysten rikkomisesta aiheutuvaa sanktioiden, korvausvelvollisuuden asiakasta kohtaan tai menetetyn liikearvon riskiä. Pankkitoiminnassa noudatetaan pankki- ja vakuutusalan vakioehtoja. Muita kuin vakioehtoisia sopimuksia laadittaessa käytetään lakiasiantuntijoita sekä tarvittaessa myös ulkopuolisia asiantuntijoita.

Säännösten noudattamisesta ja koordinoinnista vastaa compliance -toiminto. Compliance -toiminto varmistaa, että lainsäädäntöä, sekä viranomaisten antamia ohjeita ja määräyksiä noudatetaan. Compliance -toiminnon vastuulla on myös valvoa, että annettuja sisäisiä ohjeita ja henkilöstöä sitovia eettisiä periaatteita sekä myös muita rahoitus- ja vakuutusmarkkinoilla vallitsevia ohjeita noudatetaan.

Liiketoimintariski

Liiketoimintariskit kuvaavat liiketoimintaympäristöstä johtuvien epävarmuuksien vaikutuksia liiketoimintaan. Liiketoimintariskit syntyvät kilpailusta, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksista sekä tuloksen muodostumisen odottamattomista heilahteluista. Liiketoimintariskit voivat syntyä myös väärän strategian valinnasta, puutteellisesta johtamisesta tai hitaasta reagoinnista toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin. Liiketoimintariskiä hallitaan ja minimoidaan strategia- ja liiketoimintasuunnittelun kautta.

Hallinto ja henkilöstö

Pankin kantarahasto-osuuden omistajat ja äänivaltaiset tallettajat kokoontuivat säästöpankkikokoukseen 14.10.2015. He eivät valinneet edustajia isäntien syyskokouksessa toimitettavaan isäntien vaaliin.

Avain Säästöpankin isäntiin kuuluu 60 isäntää. Isäntien puheenjohtajana on toiminut maanviljelijä Jari-Pekka Mäki-Fränti ja varapuheenjohtajana maanviljelijä Heikki Hakala. Kevätkokouksessa isännät vahvistivat vuoden 2014 tilinpäätöksen ja myönsivät vastuuvapauden pankin hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle. Pankin jakokelpoisista varoista 9 872 554,46 euroa päätettiin jakaa kantarahasto-osuuden omistajille voitto-osuuksia 164 500,00 euroa. Lisäksi päätettiin siirtää 1 043 156,87 euroa pankin vapaan oman pääoman rahastoon.

Isäntien syyskokouksessa päätettiin henkilövalinnoista. Erovuorossa olevat isännät valittiin pääosin uudelleen. Isäntien uusiksi jäseniksi valittiin yhdeksän uutta isäntää. Isäntien puheenjohtajana jatkaa Jari-Pekka Mäki-Fränti ja varapuheenjohtajana Heikki Hakala. Säästöpankin tilejä ja hallintoa valittiin tarkastamaan KHT Tatu Huhtala ja varatilintarkastajiksi KHT-yhteisö Ernst&Young Oy.

Avain Säästöpankin hallitukseen kuuluu 6 jäsentä. Hallituksen puheenjohtajana on toiminut Markku Tynnismaa ja varapuheenjohtajana Armas Pitkälampi. Toimitusjohtajana on toiminut Mikko Ruuska ja varatoimitusjohtajana Hannu Hautaniemi. Hallitus kokoontui vuoden aikana 13 kertaa.

Hallituksen varsinaiset jäsenet:

Kari Aho	rikosylikonstaapeli, Kokkola	1998
Raimo Ahokas	maanviljelijä, Toholampi	11/2015 alkaen
Erkki Laide	myyntipäällikkö, Kaustinen	2003
Riikka Mäkikauppila	tradenomi, Sievi	11/2015 saakka
Jukka Peltola	kirjanpitäjä, Kauhava	11/2015 alkaen
Armas Pitkälampi	turkistarhaaja, Kauhava	11/2015 saakka
Virpi Syväjärvi	yrittäjä, Kauhava	2014
Markku Tynnismaa	metsäasiakasvastaava, Kauhava	2004

Pankin johtoryhmän ovat muodostaneet Mikko Ruuska puheenjohtajana, Hannu Hautaniemi varapuheenjohtajana sekä Susanna Järvenpää ja 16.2.2015 alkaen Anne Vesterbacka.

Pankin palveluksessa oli vuoden lopussa 40 henkilöä, joista kokoaikaisia oli 33 (32), osa-aikaisia 1 (1) ja kokoaikaisia määräaikaisia 2 (3) henkilöä. Perhe- ja muilla pitkäaikaisilla vapailla oli 4 (3) henkilöä. Henkilöstömäärä kasvoi vuoden aikana yhdellä henkilöllä. Henkilökunnan keski-ikä oli tilinpäätöshetkellä 49 vuotta. Pankki varautui eläköitymisiin muihin henkilöstötarpeisiin rekrytoimalla syksyn 2015 aikana viisi uutta henkilöä, joista osa aloitti työskentelyn pankissa vuoden 2016 alkupuolella. Pankin henkilökunnasta suurin osa on suorittanut sijoituspalvelututkinnon ja suuri osa finanssialan ammattitutkinnon. Lisäksi henkilökunta on suorittanut johtamiseen liittyviä tutkintoja ja muita ammatillista osaamista vahvistavia tutkintoja. Pankki on käyttänyt taloudellisia resursseja henkilökunnan osaamisen kehittämiseen ja tarjonnut henkilöstölleen tuen ja mahdollisuuden osaamisen monipuoliseen laajentamiseen.

Pankin tilintarkastajina on toiminut Tatu Huhtala ja varatilintarkastajana KHT-yhteisö Ernst & Young Oy. Pankki on ulkoistanut sisäisen tarkastuksen PricewaterhouseCoopers Oy:lle. Sisäisinä tarkastajina ovat toimineet Seija Komulainen ja Päivi Lyytikäinen.

Pankin hallinnointi- ja ohjausjärjestelmä

Säästöpankin toimintoja hoitavat isännät, jotka ovat tallettajien ja kantarahasto-osuuden omistajien edustajia. Säästöpankkikokouksessa valitut tallettajien ja kantarahasto-osuuden omistajien edustajat ja isännät valitsevat isäntien syyskokouksessa isännät. Isäntien tehtävänä on valita pankin hallituksen jäsenet, vahvistaa pankin toimintaa koskevat säännöt ja yleiset ohjeet sekä käsitellä pankin tilinpäätös ja vastuuvapauden myöntäminen.

Päätökset pankin liiketoiminnasta ja strategisista asioista tekee pankin hallitus. Hallituksen työskentely perustuu vahvistettuihin ohjeisiin. Hallituksen tehtävänä on päättää merkittävimmistä pankin liiketoimintaan liittyvistä asioista. Pankin toimitusjohtaja hoitaa pankin juoksevaa hallintoa hallitukselta saamiensa ohjeiden mukaisesti. Toimitusjohtajan valitsee hallitus.

Hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan riippumattomuuden selvittäminen tapahtuu Finanssivalvonnan antamien määräysten mukaisesti. Tehtävään valittaessa sekä vuosittain hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan on annettava selvitys niistä yhteisöistä, joissa he toimivat. Lisäksi hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan on annettava Finanssivalvonnan määräyksen mukainen sopivuus- ja luotettavuus selvitys tehtävää vastaanottaessa.

Palkitsemisjärjestelmät

Säästöpankin palkitsemisessa noudatetaan Euroopan Unionin ja kansallisen lainsäädännön sääntöjä sekä Finanssivalvonnan ohjeita. Henkilöstön ja johdon palkitsemisjärjestelmä perustuu voimassa olevaan lakiin, finanssialaa koskeviin sääntöksiin ja suosituksiin sekä Suomen Corporate Governance -sääntöihin.

Säästöpankki noudattaa päätettäessä toimivan johdon ja henkilökunnan palkitsemisjärjestelmästä luottolaitoslain Hallinto- ja ohjausjärjestelmien 8. lukua. Säästöpankissa ei kuitenkaan sovelleta Luottolaitoslain 8 luvun 9,11 ja 12 §:ien sääntöksiä niihin palkkionsaajiin, joiden muuttuva palkkio yhden vuoden ansaintajaksolta ei ylitä 50.000 euroa, eikä ylitä 100 %:ia palkkionsaajan kiinteän palkkion kokonaismäärästä.

Palkitsemisjärjestelmällä tarkoitetaan niitä päätöksiä, sopimuksia, toimintaperiaatteita ja menettelytapoja, joita noudatetaan johdon ja henkilöstön palkitsemisessa. Palkitsemisjärjestelmä sisältää sekä palkitsemistavan että sen kehittämiseen ja toteuttamiseen liittyvät prosessit. Palkitsemisjärjestelmää kehitetään aktiivisesti ja pitkäjänteisesti yhteenliittymän kilpailukyvyyn, hyvän taloudellisen kehityksen, kannustavuuden, sitouttamisen sekä uusien pätevien henkilöiden saatavuuden turvaamiseksi.

Palkitsemisen periaatteet ovat liiketoimintastrategian, tavoitteiden ja arvojen mukaisia sekä vastaa pitkän aikavälin etua. Palkitsemisjärjestelmä on pankin hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa ja toteutetaan aina voimassa olevien riskienhallintaperiaatteiden puitteissa. Palkitseminen ei kannusta toiminnassa riskinottoon, joka ylittää pankin riskinkantokyvyn perusteella määritellyn tai muuten kestävän riskitason.

Toimitusjohtajan työsuhteen ehdot ja edut hyväksyy pankin hallitus. Hallituksen jäsenille maksetaan vuosi- ja kokouskohtainen palkkio. Hallituksen puheenjohtaja saa kokouspalkkion lisäksi kuukausikohtaisen palkkion. Pankilla on käytössä palkitsemisjärjestelmä, jonka perusteella henkilökunnalle voidaan maksaa enintään 1.500 euron määrä asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta. Toimitusjohtajalla ja varatoimitusjohtajalla on pankin hallituksen hyväksymä palkitsemisjärjestelmä. Palkitsemisjärjestelmän tavoitteena on palkita henkilökunnan suorituksia pankin strategian mukaisen tavoitteiden saavuttamisesta.

Osalla pankin henkilökunnasta on lisäeläkkeitä, jotka mahdollistavat kyseisten henkilöiden siirtymisen eläkkeelle lakisääteistä eläkeikää nuorempana. Eläkkeellesiirtymisaika on näissä sopimuksissa 61–64 vuoden välillä. Lisäeläketurva voi perustua työehtosopimuksen tai työnsopimuksen määräyksiin.

Palkitsemisen perusteena oleva kokonaiskompensaatio jakautuu kiinteään ja muuttuvaan palkanosaan. Muuttuva palkanosa käsittää sekä lyhyen että pitkän aikavälin palkitsemisen.

Jos henkilö on luokiteltu työtehtäviensä perusteella ryhmään, jonka ammatillisesta toiminnasta voi aiheutua jäsenluottolaitokselle tai yhtiölle merkittävää riskiä ("riskiprofiiliin vaikuttava henkilö"), ja jos hänelle aiotaan maksaa yli 50.000 vuosipalkkio, noudatetaan luottolaitoslaissa määritettyä muuttuvien palkkioiden maksamisen lykkäämistä. Merkittävä osa vähintään 40 prosenttia määritellystä muuttuvan palkkion kokonaismäärästä lykätään ja maksetaan aikaisintaan 3-5 vuoden kuluessa ansaintajaksosta. Lykkäysajan pituutta arvioitaessa otetaan huomioon henkilön riskiprofiili ja liiketoiminnan luonne. Avain Säästöpankissa on tunnistettu merkittävät riskinottajahenkilöt, jotka voivat vaikuttaa pankin riskiprofiiliin tai toiminnallaan aiheuttaa pankille merkittävää taloudellista riskiä.

Sisäinen tarkastus todentaa vähintään kerran vuodessa, että Säästöpankkiliitto osk:n hallituksen päättämiä palkitsemisjärjestelmiä on säästöpankissa noudatettu.

Pilari III:n mukaiset palkitsemista koskevat tiedot julkistetaan Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksessä. Tilinpäätös on luettavissa Säästöpankkiryhmän kotisivuilla.

Keskeisimmät ulkoistetut toiminnot

Pankin keskeiset tietojärjestelmät on ulkoistettu Oy Samlink Ab:hen, josta säästöpankit omistavat enemmistön. Pankin kirjanpito hoidetaan Samlinkin täysin omistamassa Paikallispankkien PP-Laskenta Oy:ssä. Maksujenvälityksessä pankki käyttää Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:n maksujenvälitys- ja clearingpalveluja ja rahahuollossa Automatia Pankkiautomaatit Oy:n rahahuoltojärjestelmää.

Yhteiskuntavastuu

Avain Säästöpankin yhteiskuntavastuulla tarkoitetaan pankin vastuuta yritystoimintansa vaikutuksista ympäröivään yhteiskuntaan ja yrityksen sidosryhmiin. Paikallispankkina Avain Säästöpankille on tärkeää kantaa omalta osaltaan vastuunsa ympäröivästä yhteiskunnasta. Avain Säästöpankki huolehtii työnantajavelvoitteiden noudattamisesta. Pankin tuloksesta maksettiin vuonna 2015 yhteisöjen tuloveroa 352 tuhatta euroa. Omalla toiminnallaan pankki edisti toimialueensa aktiivisuutta tukemalla alueen yhteisöjä ja yhdistyksiä 9 tuhannella eurolla vuoden 2015 aikana.

Tilinpäätöksen jälkeiset tapahtumat

Pankin hallituksen tiedossa ei ole seikkoja, jotka olennaisesti vaikuttaisivat pankin taloudelliseen asemaan tilinpäätöksen valmistumisen jälkeiseltä ajalta.

Liiketoiminnan kehitys vuonna 2016

Pankin liiketoiminnan arvioidaan kehittyvän suotuisasti vuoden 2016 aikana. Pankin tuloskehityksen arvioidaan heikentyvän vuoden 2015 tasolta, koska edellisvuoden kaltaisia kertaluonteisia tuloeriä ei ole odotettavissa. Mikäli korkotaso nousee lievästi, on tällä pankin tulokseen positiivinen vaikutus. Voimakas korkotason nousu voi kuitenkin aiheuttaa arvonalentumistappioiden lisääntymisen. Kilpailutilanteen pysyessä kireänä pankin saamat marginaalit voivat laskea, jolla voi olla pankin tulosta heikentävä vaikutus.

Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käytöstä

Avain Säästöpankin voitonjakokelpoiset varat ovat 11 244 344,52 euroa, josta tilikauden voitto on 1 536 290,06 euroa.

Hallitus ehdottaa isäntien kokoukselle, että tilikauden voitto käytetään seuraavasti:

- jaetaan kantarahasto-osuuksille voitto-osuutena	175 000,00 euroa
- jätetään omaan pääomaan	1 361 290,06 euroa
Yhteensä	1 536 290,06 euroa

Pankin taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Pankin maksuvalmius on hyvä eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan pankin maksukykyä.

Tunnuslukujen laskentakaavat

Kulu-tuotto -suhde, %

Hallintokulut + poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista
hyödykkeistä + liiketoiminnan muut kulut x 100
 Korkokate + tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista + nettopalkkiotuotot
 + arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot + myytävissä olevien
 rahoitusvarojen nettotuotot + suojauslaskennan nettotulos + sijoituskiinteistöjen
 nettotuotot + liiketoiminnan muut tuotot + osuus osakkuusyritysten tuloksesta

Oman pääoman tuotto (ROE)

Liikevoitto/-tappio - Tuloverot * 100
 Oma pääoma ja vähemmistön osuus + tilinpäätös-
 siirtojen kertymä laskennallisella verovelalla
 vähennettynä (vuoden alun ja lopun keskiarvo)

Koko pääoman tuotto (ROA)

Liikevoitto/-tappio - Tuloverot * 100
 Taseen loppusumma keskimäärin (vuoden alun ja lopun keskiarvo)

Omavaraisuusaste

Oma pääoma ja vähemmistön osuus + Tilinpäätössiirtojen kertymä
laskennallisella verovelalla vähennettynä * 100
 Taseen loppusumma

Vakavaraisuussuhde

Omat varat yhteensä * 8 %
 Omien varojen vähimmäisvaatimus yhteensä

Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin

Ydinpääoma (CET1) * 8 %
 Omien varojen vähimmäisvaatimus yhteensä

Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin

Ensisijainen pääoma (T1) * 8 %
 Omien varojen vähimmäisvaatimus yhteensä

Omat varat yhteensä (TC) suhteessa riskipainotettuihin eriin

Omat varat yhteensä (TC) * 8 %
 Omien varojen vähimmäisvaatimus yhteensä

Tilinpäätös

Avain Säästöpankin tuloslaskelma

		1.1. - 31.12.2015	1.1. - 31.12.2014
		eur	eur
Korkotuotot	(1.1)	6 859 274,72	5 852 580,86
Korkokulut	(1.1)	-2 529 088,51	-2 002 953,00
KORKOKATE		4 330 186,21	3 849 627,86
Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista	(1.2)	480 417,09	429 234,07
Palkkiotuotot	(1.3)	2 387 493,44	2 235 761,06
Palkkiokulut	(1.3)	-232 296,91	-232 036,05
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	(1.4)	-103 518,38	61 092,19
Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot	(1.5)	819 567,12	219 217,39
Suojauslaskennan nettotulos	(1.6)	-437,20	1 693,35
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	(1.7)	-27 304,30	7 885,06
Liiketoiminnan muut tuotot	(1.8)	373 342,81	1 100 777,74
Hallintokulut		-3 933 260,81	-3 583 362,24
Henkilöstökulut	(1.9)	-2 231 269,55	-2 128 167,80
Muut hallintokulut	(1.10)	-1 701 991,26	-1 455 194,44
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	(1.11)	-171 427,78	-153 247,92
Liiketoiminnan muut kulut	(1.8)	-840 071,91	-1 083 864,45
Arvonalentumistappiot luotoista ja muista saamisista	(1.12)	36 278,87	-150 707,26
LIIKEVOITTO		3 118 968,25	2 702 070,80
Tilinpäätössiirrot		-1 230 829,09	-1 261 669,99
Tuloverot		-351 849,10	-232 743,94
VARSINAISEN TOIMINNAN VOITTO(TAPPIO) VEROJEN JÄLKEEN		1 536 290,06	1 207 656,87
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)		1 536 290,06	1 207 656,87

Avain Säästöpankin tase

VASTAAVAA

Avain Säästöpankin tase

VASTAAVAA

		31.12.2015 eur	31.12.2014 eur
Käteiset varat		911 259,32	855 150,84
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset		3 780 789,00	3 375 110,00
Saamiset luottolaitoksilta	(2.1)	24 196 946,47	16 229 601,86
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	(2.2)	221 328 833,22	198 406 423,09
Saamistodistukset	(2.3)	41 438 659,45	35 130 652,13
Julkisyhteisöiltä		0,00	1 002 016,34
Muilta		41 438 659,45	34 128 635,79
Osakkeet ja osuudet	(2.4)	19 097 462,61	17 105 287,84
Johdannaissopimukset	(2.5)	1 895 725,46	2 134 894,79
Aineettomat hyödykkeet	(2.7)	321 390,24	289 485,13
Aineelliset hyödykkeet		4 321 982,96	4 041 214,21
Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet	(2.8)	1 302 841,20	732 760,18
Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet	(2.8)	2 815 431,76	3 077 271,98
Muut aineelliset hyödykkeet		203 710,00	231 182,05
Muut varat	(2.10)	28 042,78	40 314,04
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	(2.11)	1 862 500,65	1 784 830,95
Laskennalliset verosaamiset	(2.17)	341 885,67	92 731,34
VASTAAVAA YHTEENSÄ		319 525 477,83	279 485 696,22

VASTATTAVAA

		31.12.2015 eur	31.12.2014 eur
VIERAS PÄÄOMA			
Velat luottolaitoksille	(2.12)	62 076 581,03	28 977 767,41
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	(2.13)	216 707 122,16	211 934 567,99
Talletukset		215 966 875,38	210 991 206,78
Muut velat		740 246,78	943 361,21
Muut velat	(2.14)	2 037 019,19	1 954 868,89
Siirtovelat ja saadut ennakot	(2.15)	1 580 873,05	1 330 983,94
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	(2.16)	7 300 000,00	7 200 000,00
Laskennalliset verovelat	(2.17)	353 912,53	327 838,01
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		290 055 507,96	251 726 026,24

TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ

Poistoero		28 726,10	37 376,44
Vapaaehtoiset varaukset		10 398 793,87	9 159 314,44
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ YHTEENSÄ		10 427 519,97	9 196 690,88
OMA PÄÄOMA	(2.21)		
Peruspääoma		200,00	200,00
Kantarahasto	(2.22)	7 000 000,00	7 000 000,00
Muut sidotut rahastot		797 905,38	1 690 224,64
Vararahasto		749 797,95	749 797,95
Käyvän arvon rahasto		48 107,43	940 426,69
Vapaat rahastot		9 708 054,46	8 664 897,59
Muut rahastot		9 708 054,46	8 664 897,59
Tilikauden voitto (tappio)		1 536 290,06	1 207 656,87
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		19 042 449,90	18 562 979,10
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		319 525 477,83	279 485 696,22

TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET

	31.12.2015	31.12.2014
	eur	eur
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	1 086 114,98	4 059 029,33
Takaukset ja pantit	859 614,98	3 817 529,33
Muut	226 500,00	241 500,00
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	7 901 495,74	5 856 128,98
Muut	7 901 495,74	5 856 128,98

Avain Säästöpankin rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
	eur	eur
Liiketoiminnan rahavirta		
Varsinaisen toiminnan voitto verojen jälkeen	1 536 290,06	1 207 656,87
Tilikauden oikaisut	1 809 210,81	1 640 717,72
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-38 697 320,14	-22 413 352,24
Saamistodistukset	-7 795 473,23	2 921 985,51
Saamiset luottolaitoksilta	-6 167 939,53	-4 346 343,92
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöltä	-22 922 410,13	-15 347 389,75
Osakkeet ja osuudet	-1 554 641,93	-5 555 991,19
Muut varat	-256 855,32	-85 612,89
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	38 302 543,49	25 856 474,73
Velat luottolaitoksille	33 098 813,62	9 680 514,29
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	5 011 063,12	15 569 233,93
Muut velat	192 666,75	606 726,51
Maksetut tuloverot	-63 960,96	-260 331,40
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	2 886 763,26	6 031 165,68
Investointien rahavirta		
Investoinnit osakkeisiin ja osuuksiin, lisäykset	-471 145,00	-1 157 105,53
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-531 904,70	-3 564 561,70
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	36 300,00	13 085,09
Investointien rahavirta yhteensä	-966 749,70	-4 708 582,14
Rahoituksen rahavirta		
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, lisäykset	2 000 000,00	2 000 000,00
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, vähennykset	-1 900 000,00	-2 200 000,00
Osakepääoman lisäykset	0,00	3 000 000,00
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-164 500,00	-94 000,00
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-64 500,00	2 706 000,00
Rahavarojen nettomuutos	1 855 513,56	4 028 583,54
Rahavarat tilikauden alussa	7 266 385,78	3 237 802,24
Rahavarat tilikauden lopussa	9 121 899,34	7 266 385,78
Rahavarat muodostuvat seuraavista tase-eristä:		
Käteiset varat	911 259,32	855 150,84
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	8 210 640,02	6 411 234,94
Yhteensä	9 121 899,34	7 266 385,78

Lisätiedot rahoituslaskelmaan:

Saadut korot	6 709 026,22	5 868 252,36
Maksetut korot	2 437 523,46	1 914 188,47
Saadut osingot	480 417,09	429 234,07

Tilikauden oikaisut:

Tilinpäätössiirrot	1 230 829,09	1 261 669,99
Tuloslaskelman verot	351 849,10	232 743,94
Käyvän arvon muutokset	24 379,53	-17,90
Poistot ja arvonalentumiset aineettomista ja aineellisista hyödykkeistä	182 590,42	153 247,92
Muut oikaisut	19 562,67	-6 926,23
Yhteensä	1 809 210,81	1 640 717,72

Liitetiedot**Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet**

Avain Säästöpankki kuuluu Säästöpankkien yhteenliittymään ja pankin tilinpäätös yhdistellään Säästöpankkiryhmän yhdisteltyyn tilinpäätökseen.

Säästöpankkiryhmä on säästöpankkien ja keskusyhteisönä toimivan Säästöpankkiliiton sekä niiden tytär- ja osakkuusyhteisöjen muodostama finanssiryhmä. Säästöpankit ovat itsenäisiä, alueellisia ja paikallisia pankkeja. Säästöpankkien tuote- ja palveluvalikoimaa täydentävät Säästöpankkiryhmään kuuluvien tuoteyhtiöiden kanssa tuotettavat muut finanssialan palvelut ja tuotteet. Ryhmän merkittävimmät tuoteyhtiöt ovat Sp-Henkivakuutus Oy, Sp-Rahastoyhtiö Oy sekä Sp-Koti Oy.

Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvat yhteisöt muodostavat yhteenliittymästä annetussa laissa määritellyn taloudellisen kokonaisuuden, jossa Säästöpankkiliitto osk ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat yhteenliittymän keskusyhteisönä toimiva Säästöpankkiliitto osk, 23 säästöpankkia, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj sekä Sp-Rahastoyhtiö Oy ja edellä mainittujen konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset.

Säästöpankkiryhmän laajuus eroaa säästöpankkien yhteenliittymän laajuudesta siinä, että Säästöpankkiryhmään kuuluu myös muita yhteisöjä kuin luotto- ja rahoituslaitoksia tai palveluyrityksiä. Näistä merkittävimmät ovat Sp-Henkivakuutus Oy, Sp-Koti Oy ja Säästöpankkien Holding Oy. Säästöpankkiliitto osk toimii koko Säästöpankkiryhmän ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä. Säästöpankkiryhmä ei muodosta kirjanpitolaissa määriteltyä konsernia eikä luottolaitostoiminnasta annetussa laissa määriteltyä konsolidointiryhmää, sillä Säästöpankkiliitto osk:lla ja sen jäsenosuuspankeilla ei ole toisiinsa nähden yleisten konsernilaskentaperiaatteiden tarkoittamaa määräysvaltaa. Tämän vuoksi Säästöpankkiryhmälle ei voida määritellä ns. laskentateknistä emoyhtiötä.

Laissa talletuspankkien yhteenliittymästä säädetään, että Säästöpankkien yhteenliittymän keskusyhteisön Säästöpankkiliitto osk:n on laadittava Säästöpankkiryhmän yhdistelty tilinpäätös. Yhdistelty tilinpäätös on laadittava keskusyhteisö Säästöpankkiliitto osk:n ja sen jäsenluottolaitosten tilinpäätösten tai konsernitilinpäätösten yhdisteinä. Yhdistelty tilinpäätös käsittää myös seillaiset yhteisöt, joissa edellä tarkoitetuilla yhteisöillä yhdessä on kirjanpitolaissa tarkoitettu määräysvalta. Yhdistelty tilinpäätös laaditaan Säästöpankkiryhmä-kokonaisuudesta. Säästöpankkiliitto osk:n hallitus on vastuussa tilinpäätöksen laatimisesta. Tilinpäätös laaditaan Säästöpankkiryhmän muodostamasta taloudellisesta kokonaisuudesta. Yhdisteltyä tilinpäätöstä varten Säästöpankkiryhmässä

sovelletaan yhtenäisiä tilinpäätösperiaatteita. Jäljennös Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksestä on saatavissa internet osoitteesta www.saastopankki.fi tai Säästöpankkiliiton toimitiloista käytösioitteesta Linnoitustie 9, 02600 Espoo.

Pankit laativat erillistilinpäätöksensä kirjanpito- ja luottolaitoslain säännösten, valtiovarainministeriön luottolaitoksen tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä antaman asetuksen (698/2014) sekä Finanssivalvonnan Määräykset ja ohjeet 1/2013 Rahoitussektorin kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus mukaisesti.

Konsernitilinpäätös

Pankin tytär- ja osakkuusyhtiöt ovat kiinteistöyhtiöitä eikä pankilla ole yhteisyrityksiä. Luottolaitoslain 12 luku 10 §:n perusteella tytär-, osakkuus- ja yhteisyritykset, joiden taseen loppusumma on alle yksi prosentti emopankin taseen loppusummasta ja vähemmän kuin 10 miljoonaa euroa, voidaan jättää konsernitilinpäätöksen ulkopuolelle. Tytäryrityksillä ei ole olennaista vaikutusta konsernin tulokseen eikä taseeseen, joten pankin tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Ulkomaan rahan määräiset erät

Euroalueeseen kuulumattomiin valuuttoihin sidotut ulkomaan rahan määräiset varat ja velat on muunnettu euroiksi Euroopan Keskuspankin noteeraamaan tilinpäätöspäivän keskipurssiin.

Arvostuksessa syntyneet kurssierot on kirjattu tuloslaskelmassa valuuttatoiminnan nettotuottoihin.

Rahoitusinstrumentit

Luokittelu

Rahoitusvarat on tilinpäätöksessä luokiteltu Finanssivalvonnan määräykset ja ohjeet 1/2013 Rahoitussektorin kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus mukaisesti neljään arvostusluokkaan:

- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat
- Myytävissä olevat rahoitusvarat
- Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset
- Lainat ja muut saamiset.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin on luokiteltu yhdistelmäinstrumentit, jotka sisältävät kytketyn johdannaisen, jota ei ole erotettu pääsopimuksesta sekä muut käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat. Lisäksi tähän luokkaan on luokiteltu johdannaiset, jotka on tehty suojaamistarkoituksessa, mutta joihin ei sovelleta suojauslaskentaa

Pankilla ei ole käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja.

Eräpäivään asti pidettäviin sijoituksiin on luokiteltu saamistodistukset, joihin liittyvät maksusuoritukset ovat kiinteitä tai määritettävissä olevia, jotka erääntyvät määrättyinä päivinä ja jotka pankilla on vakaa aikomus ja kyky pitää eräpäivään asti.

Pankilla ei ole eräpäivään asti pidettäviä sijoituksia.

Lainat ja muut saamiset ryhmään on luokiteltu saamiset, joihin liittyvät maksut ovat kiinteitä tai määritettävissä olevia eikä niitä noteerata julkisesti toimivilla markkinoilla.

Myytävissä oleviin rahoitusvaroihin on luokiteltu rahoitusvarat, joita ei ole luokiteltu edellä kuvattuihin arvostusluokkiin.

Rahoitusvarojen ostot ja myynnit on kirjattu kirjanpitoon kaupantekopäivän mukaisesti ja ne sisältyvät tase-eriin Saamistodistukset ja Osakkeet ja osuudet.

Rahoitusvelat jaetaan kahteen arvostusluokkaan:

- Kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviin rahoitusvelkoihin
- Muihin rahoitusvelkoihin.

Pankilla ei ole kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä rahoitusvelkoja. Kaikki rahoitusvelat on siten luokiteltu Muihin rahoitusvelkoihin.

Kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviin rahoitusvelkoihin on luokiteltu johdannaissopimukset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa ja joiden käypä arvo on negatiivinen.

Arvostaminen

Rahoitusvarat on merkitty taseeseen joko käypään arvoon tai jaksotettuun hankintamenuon. Johdannaissopimuksia lukuun ottamatta rahoitusvelat on merkitty taseeseen jaksotettuun hankintamenuon.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin luokiteltujen erien käyvän arvon muutokset on kirjattu suoraan tuloslaskelman erään Arvopaperikaupan nettotuotot.

Myytavissä olevat rahoitusvarat on arvostettu käypään arvoon. Niiden käyvän arvon muutokset laskennallisilla veroilla oikaistuna on kirjattu omaan pääomaan muodostettuun käyvän arvon rahastoon. Ulkomaan rahan määräisistä eristä johtuvia kurssivoittoja ja -tappioita ei kirjata käyvän arvon rahastoon vaan suoraan tulokseen. Käyvän arvon rahastoon kertynyt arvomuutos kirjataan tulokseen, kun myytävissä oleviin rahoitusvaroihin kuuluva omaisuus erä myydään tai muuten kirjataan pois taseesta.

Julkisesti noteerattujen osakkeiden käypänä arvona on pidetty vuoden viimeistä ostokurssia. Muiden kuin julkisesti noteerattujen osakkeiden käypänä arvona on pidetty niiden hankintamenua silloin, kuin käypää arvoa ei ole voitu luotettavasti määrittellä. Saamistodistusten käypänä arvona on pidetty vuoden viimeistä ostokurssia, jos saamistodistuksella on julkinen hintanoteeraus tai sen puuttuessa saatavan pääoma- ja korkovirran markkinakorolla diskontattua nykyarvoa tai arvoa, joka on laskettu muuta yleisesti hyväksytyä arvostusmallia tai -menetelmää käyttäen.

Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset sekä lainat ja muut saamiset on arvostettu jaksotettuun hankintamenuon tai arvonalentumistappiolla vähennettyyn hankintamenuon, jos arvonalentumisesta on ollut objektiivista näyttöä.

Tytär- ja omistusyhteyksyritysten osakkeet ja osuudet on kirjattu hankintamenuon tai arvonalentumistappiolla vähennettyyn hankintamenuon, jos arvonalentumisen on todettu olevan merkittävä tai pitkäaikainen.

Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta

Johdannaissopimukset on tilinpäätöksessä arvostettu käypään arvoon ja arvomuutokset on kirjattu taseeseen ja tuloslaskelmaan.

Pankki käyttää osakeoptioita suojataksaan osaketalletuksiin liittyvää osakeriskiä käyvän arvon muutoksilta ja soveltaa siihen käyvän arvon suojausta. Suojauksen kohteena on osaketalletuksen lisätuotto. Pankki suojaa korkoriskiään käyvän arvon muutoksilta ja soveltaa siihen käyvän arvon suojausta. Suojauksen kohteena on kiinteäkorkoinen ottolainaus. Käypää arvoa suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutos on kirjattu tuloslaskelmassa erään Suojauslaskennan nettotulos.

Käypää arvoa suojattaessa myös suojattava kohde on suojauksen ajan arvostettu käypään arvoon, vaikka se muuten arvostettaisiin jaksotettuun hankintamenuun. Suojattavan kohteen käyvän arvon muutos on kirjattu taseessa kyseisen tase-erän oikaisuksi ja tuloslaskelmassa erään Suojauslaskennan nettotulos. Suojaavien johdannaisten korot esitetään korkotuotoissa.

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet on jaettu käyttötarkoituksen perusteella omassa käytössä oleviin kiinteistöihin ja sijoituskiinteistöihin. Jaon lähtökohtana ovat olleet käytetyt neliömetrit.

Kiinteistöt on merkitty taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenu määräisinä. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet on merkitty taseeseen hankintamenuun. Pankki ei sovelta luottolaitoslain 12 luvun 8 §:n mahdollisuutta arvostaa sijoituskiinteistöt käypään arvoon.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden ja osuuksien tasearvot perustuvat hyödykkeiden arvoon suhteessa varsinaisen liiketoiminnan tulonodotuksiin.

Sijoituskiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden kirjanpitoarvon ja sitä pysyvästi alemman todennäköisen luovutushinnan ero, mikäli se on olennainen, on kirjattu arvonalentumistappiona kuluksi sijoituskiinteistöjen nettotuottoihin. Mahdolliset arvonalentumisten peruutukset kirjataan saman erän oikaisuiksi.

Pankin keskeiset sijoituskiinteistökohteet on arvioitu kiinteistökohtaisesti kauppahintamenetelmää käyttäen. Kauppahintamenetelmää on käytetty etupäässä asuntojen ja maa-alueiden arvioinnissa. Tuottoarvomenetelmän arviot perustuvat kiinteistökohteesta saatavissa olevan nettovuokratuoton määrään ja kiinteistömarkkinoiden tuottovaateeseen. Vähimmäistuottovaateena on pidetty 3,0 % riskittömän sijoituksen ylittävää tuottoa. Sijoituskiinteistöjen käyvät arvot on ilmoitettu liitetiedossa 2.8.

Eräisiin kiinteistöihin ja kiinteistöyhteisöjen osakkeisiin on aikaisempina vuosina tehty asiantuntijoiden arvioihin perustuvia ja Rahoitustarkastuksen hyväksymiä arvonkorotuksia. Mikäli arvonkorotetun omaisuuden arvo on alentunut alle kirjanpitoarvon tai jos omaisuus tai osa siitä on luovutettu tai tuhoutunut, arvonkorotusta on peruutettu vastaavasti. Arvonkorotuksista ei tehdä poistoja. Arvonkorotuksista ei ole kirjattu laskennallista verovelkaa. Jos laskennallinen verovelka on olennainen, se ilmoitetaan liitetietona.

Tilinpäätössiirtojen kertymä

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Poistoeroon on kirjattu tehtyjen ja suunnitelmanmukaisten poistojen erotus.

Vapaaehtoisia varauksia, mm. luottotappiovarauksia, käytetään pankin tilinpäätös- ja verosuunnittelussa. Vapaaehtoisten varausten määrä tai muutos eivät siten kuvaa pankin riskejä.

Pankin tilinpäätöksessä tilinpäätössiirtojen kertymä esitetään siihen liittyvää verovelkaa vähentämättä.

Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Taseen ulkopuolisina sitoumuksina esitetään asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset ja asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annettuja sitoumuksia ovat mm. takaukset ja niihin rinnastettavat takuusitoumukset. Sitoumukset esitetään sen määräisenä, mitä takaus tai takuusitoumus tilinpäätöshetkellä enintään vastaa.

Asiakkaan hyväksi annettuja peruuttamattomia sitoumuksia ovat mm. sitovat luottolupaukset, myönnetyt nostamattomat luotot sekä käyttämättömät luottolimitit. Sitoumukset esitetään sen määräisenä, mitä niiden perusteella tilinpäätöshetkellä enintään voidaan joutua maksamaan.

Korkotuotot ja –kulut

Korkotuottoihin ja –kuluihin on kirjattu kaikki korollisista varoista ja veloista aiheutuvat korkotuotot ja -kulut. Korot on kirjattu suoriteperusteella lukuun ottamatta viivästyskorjoja, jotka on kirjattu, kun maksu on saatu. Korot on jaksotettu efektiivisen koron menetelmää käyttäen.

Korkotuottoina tai –kuluina on käsitelty myös saamisten ja velkojen hankintahinnan ja nimellisarvon erotus, joka on jaksotettu saamisen tai velan juoksuajalle efektiivisen koron menetelmällä. Vastaerä on kirjattu saamisen tai velan muutokseksi.

Korkotuottoa on kerrytetty myös arvoltaan alentuneen saamisen kirjanpidossa jäljellä olevalle saldolle sopimuksen alkuperäisellä efektiivisellä korolla.

Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot

Lainat ja muut saamiset

Arvonalentumistappioihin on kirjattu arvonalentumiset lainoista ja muista saamisista, kun on ollut objektiivista näyttöä siitä, että lainan tai muun saamisen pääomasta tai koroista ei saada suoritusta eikä saamisen vakuus riitä kattamaan sen määrää. Objektiivisen näytön arviointi perustuu asiakkaan maksukyvyttömyyden ja vakuuden riittävyyden arviointiin. Arvonalentumista kirjattaessa vakuus on arvostettu määrään, joka siitä todennäköisesti odotetaan saatavan realisointihetkellä. Arvonalentumistappion määrä on määritetty saamisen kirjanpitoarvon ja arvioitujen, saamisesta kerrytettävissä olevien tulevien rahavirtojen nykyarvon erotuksena ottaen huomioon vakuuden käypä arvo. Diskonttaus korkona on käytetty saamisen alkuperäistä efektiivistä korkoa.

Lainat ja muut saamiset on luokiteltu ryhmiin, joiden arvonalentumistappioiden tarvetta on arvioitu ryhmäkohtaisesti. Saamisryhmät on luokiteltu samankaltaisten luottoriskiominaisuuksien perusteella, jotta kyettäisiin arvioimaan ryhmäkohtaisten arvonalentumisten tarvetta niistä saamisista, joista ei ole vielä tunnistettu yksittäiseen saamiseen kohdistuvaa arvonalennusperustetta.

Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset

Mikäli tilinpäätöspäivänä on havaittu objektiivista näyttöä siitä, että eräpäivään asti pidettäviin sijoituksiin luokitellun saamistodistuksen arvo on saattanut alentua, saamistodistukselle on tehty arvonalentumistarkastelu.

Jos tarkastelussa on havaittu arvon alentuneen, esim. liikkeeseenlaskijan luottoriski on kasvanut, arvon arvonalennus on kirjattu tulosvaikutteisesti erään Muiden rahoitusvarojen arvonalentumistappiot. Arvonalentumistappion määrä on määritetty saamisen kirjanpitoarvon ja arvioitujen, saamisesta kerrytettävissä olevien tulevien rahavirtojen nykyarvon erotuksena. Diskonttaus korkona on käytetty saamisen alkuperäistä efektiivistä korkoa.

Myytavissä olevat rahoitusvarat

Mikäli tilinpäätöspäivänä on havaittu objektiivista näyttöä siitä, että myytävissä oleviin rahoitusvaroihin luokitellun arvopaperin arvo on saattanut alentua, arvopaperille on tehty arvonalentumistarkastelu. Jos tarkastelussa on havaittu arvon alentuneen, esim. liikkeeseenlaskijan luottoriski on kasvanut tai osakkeen arvo on laskenut merkittävästi tai pitkäaikaisesti alle hankintamenon ja

pankki arvioi, että se ei saa sijoittamiaan varoja takaisin, käyvän arvon rahastoon kertynyt tappio on kirjattu tulosvaikutteisesti erään Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot.

Saamistodistusten osalta arvonalentumistappion määrä on määritetty saamisen kirjanpitoarvon ja arvioitujen, saamisesta kerrytettävissä olevien tulevien rahavirtojen nykyarvon erotuksena. Diskonttauskorkona on käytetty saamisen alkuperäistä efektiivistä korkoa. Saamistodistusten arvonalentumistappion peruuntuminen kirjataan tulosvaikutteisesti. Osakkeiden ja osuuksien arvonalentumistappion määrää on arvioitu niiden kirjanpitoarvon ja sen arvon, jonka pankki arvioi jäävän saamatta, erotuksena. Osakkeiden tai osuuksien arvonalentumistappiota ei voida peruuttaa tulosvaikutteisesti, vaan arvomuutos kirjataan käyvän arvon rahastoon.

Poistoperiaatteet

Rakennusten ja muiden kuluviene aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenot poistetaan taloudellisen pitoajan perusteella ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaan tasapoistoin. Poistoajat ovat rakennusten ja rakennelmien osalta 30-40 vuotta ja koneiden ja kaluston osalta 5-8 vuotta. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Tietokoneohjelmistojen kehittämismenot sekä lisenssit aktivoidaan Aineettomiin oikeuksiin ja poistetaan 3-5 vuodessa. Pitkävaikutteiset menot poistetaan vaikutusaikanaan 3-5 vuodessa.

Muut kuin varsinaisen toiminnan tuotot ja kulut sekä pakolliset varaukset

Muut kuin varsinaisen toiminnan tuotot ja kulut -erillä ei ole selvää yhteyttä pankin juoksevan toiminnan kanssa ja ne ovat luonteeltaan sellaisia, että niiden ei voida olettaa toistuvan ja ne ovat määrältään olennaisia pankin koko huomioon ottaen. Jos vastaisen menon ja menetyksen täsmällistä määrää tai toteutumisasajankohtaa ei tiedetä, se merkitään pankin taseen pakollisiin varauksiin.

Verot

Pankin tilinpäätöksessä tuloverot on kirjattu verotettavan tulon perusteella laskettuna. Käyvän arvon rahastoon sisältyvästä positiivisesta arvomuutoksesta on taseeseen merkitty laskennallinen verovelka ja negatiivisesta arvomuutoksesta laskennallinen verosaaminen. Lisäksi käyvän arvon rahastosta tulokseen siirretystä negatiivisesta arvomuutoksesta on kirjattu laskennallinen verosaaminen. Muita laskennallisia veroja ei ole kirjattu.

Rahavarat

Rahoituslaskelman rahavarat koostuvat käteisistä varoista ja vaadittaessa maksettavista saamisista luottolaitoksilta. Rahoituslaskelma on laadittu epäsuoraa menetelmää käyttäen

LIITETIEDOT TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1.1 Korkotuotot ja -kulut

	2015	2014
Korkotuotot		
Saamisista luottolaitoksilta	32 987,62	77 083,98
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	4 754 229,38	4 540 471,17
Saamistodistuksista	1 727 271,17	1 212 425,69
Johdannaissopimuksista	329 074,73	0,00
Muut korkotuotot	15 711,82	22 600,02
Yhteensä	6 859 274,72	5 852 580,86
Korkotuotot arvoltaan alentuneista luotoista ja muista saamisista	13 927,53	10 869,72

Korkokulut		
Veloista luottolaitoksille	-466 832,80	-336 134,91
Veloista yleisölle ja julkisyhteisöille	-1 867 907,39	-1 778 199,86
Johdannaissopimuksista ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä veloista	-8 446,67	300 759,51
Veloista, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-181 140,59	-189 015,61
Muut korkokulut	-4 761,06	-362,13
Yhteensä	-2 529 088,51	-2 002 953,00

1.2 Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista

	2015	2014
Myytavissä olevista rahoitusvaroista	480 417,09	429 234,07
Yhteensä	480 417,09	429 234,07

1.3 Palkkiotuotot ja -kulut

	2015	2014
Palkkiotuotot		
Luotonannosta	635 870,54	635 720,61
Ottolainauksesta	40 039,19	32 543,77
Maksuliikenteestä	887 065,59	898 178,84
OmaisuuDENhoidosta	209 839,15	222 303,78
Välitetyistä toiminnasta	566 251,68	396 107,36
Takausten myöntämisestä	22 578,67	24 491,37
Muut palkkiotuotot	25 848,62	26 415,33
Yhteensä	2 387 493,44	2 235 761,06

Palkkiokulut

Maksetut toimitusmaksut	-29 451,86	-29 949,33
Muut	-202 845,05	-202 086,72
Yhteensä	-232 296,91	-232 036,05

1.4 Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot

	2015		
	Myyntivoitot ja -tappiot(netto)	Käyvän arvon muutokset(netto)	Yhteensä
Saamistodistuksista	-64 996,19	-38 522,19	-103 518,38
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	-64 996,19	-38 522,19	-103 518,38
Tuloslaskelmaerä yhteensä	-64 996,19	-38 522,19	-103 518,38

Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot

	2014		
	Myyntivoitot ja -tappiot(netto)	Käyvän arvon muutokset(netto)	Yhteensä
Saamistodistuksista	72 660,00	-11 567,81	61 092,19
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	72 660,00	-11 567,81	61 092,19
Tuloslaskelmaerä yhteensä	72 660,00	-11 567,81	61 092,19

1.5 Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot

	2015			
	Myyntivoitot ja -tappiot(netto)	Arvonalentumiset	Siirrot käyvän arvon rahastosta	Yhteensä
Saamistodistuksista	2 468,50	0,00	257 173,74	259 642,24
Osakkeista ja osuuksista	-169 214,15	-76 817,14	805 956,17	559 924,88
Yhteensä	-166 745,65	-76 817,14	1 063 129,91	819 567,12

Myytavissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot

	2014			
	Myyntivoitot ja -tappiot(netto)	Arvonalentumiset	Siirrot käyvän arvon rahastosta	Yhteensä
Saamistodistuksista	-2 995,42	0,00	468 018,75	465 023,33
Osakkeista ja osuuksista	41 280,54	-526 641,01	239 554,53	-245 805,94
Yhteensä	38 285,12	-526 641,01	707 573,28	219 217,39

1.6 Suojauslaskennan nettotulos

	2015	2014
Suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutos (netto)	-262 888,48	990 457,22
Suojattavien kohteiden käyvän arvon muutos (netto)	262 451,28	-988 763,87
Yhteensä	-437,20	1 693,35

1.7 Sijoituskiinteistöjen nettotuotot

	2015	2014
Vuokra- ja osinkotuotot	86 306,57	17 314,17
Suunnitelman mukaiset poistot	-11 162,64	0,00
Myyntivoitot ja -tappiot (netto)	-8 589,58	0,00
Muut tuotot	3 732,03	3 395,18
Muut kulut	-97 590,68	-12 824,29
Yhteensä	-27 304,30	7 885,06

1.8 Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

	2015	2014
Liiketoiminnan muut tuotot		
Vuokratuotot omassa käytössä olevasta kiinteistöomaisuudesta	415,32	60,48
Fuusiivoitot	0,00	596 102,01
Muut tuotot	372 927,49	504 615,25
Yhteensä	373 342,81	1 100 777,74

	2015	2014
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokratulot	-47 657,58	-307 963,47
Kulut omassa käytössä olevasta kiinteistöomaisuudesta	-197 468,74	-114 244,79
Muut kulut	-594 945,59	-661 656,19
Yhteensä	-840 071,91	-1 083 864,45

1.9 Henkilöstökulut

	2015	2014
Palkat ja palkkiot	-1 770 995,99	-1 695 596,01
Henkilösivukulut	-460 273,56	-432 571,79
Eläkekulut	-400 922,33	-378 613,46
Muut henkilösivukulut	-59 351,23	-53 958,33
Yhteensä	-2 231 269,55	-2 128 167,80

1.10 Muut hallintokulut

	2015	2014
Muut henkilöstökulut	-180 523,68	-95 910,12
Toimistokulut	-211 825,53	-165 252,10
Atk-kulut	-983 723,73	-918 807,86
Yhteyskulut	-109 572,25	-111 666,27
Edustus- ja markkinointikulut	-216 346,07	-163 558,09
Yhteensä	-1 701 991,26	-1 455 194,44

1.11 Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

	2015	2014
Suunnitelman mukaiset poistot		
Aineelliset hyödykkeet	-96 428,69	-84 644,92
Aineettomat hyödykkeet	-74 999,09	-68 603,00
Yhteensä	-171 427,78	-153 247,92

1.12 Arvonalentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista sekä muista rahoitusvaroista

	2015	2014
Arvonalentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista		
Saamisista yleisöltä ja jul-	36 278,87	-150 707,26

kisyhteisöiltä		
Sopimuskohtaiset arvonalentumistappiot	-91 449,03	-1 686,69
Ryhmäkohtaiset arvonalentumistappiot	107 801,44	-168 105,36
Arvonalentumisten peruutukset ja palautukset (-)	19 926,46	19 084,79
Arvonalentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista yhteensä	36 278,87	-150 707,26

Arvonalentumistappiot rahoitusvaroista yhteensä	36 278,87	-150 707,26
--	------------------	--------------------

1.13 Tuotot liiketoiminta-alueittain ja markkina-alueittain

	2015	2014
Pankkitoiminnan tuotot	8 259 746,79	7 905 288,72

Tuottojen, liikevoiton, varojen ja velkojen jakautumista liiketoiminta-alueittain ei ole ilmoitettu, koska jaolla ei ole olennaista merkitystä. Pankki harjoittaa liiketoimintaa vain Suomessa. Tuotot on esitetty eliminoimattomina.

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

2.1 Saamiset luottolaitoksilta

	2015	2014
Vaadittaessa maksettavat	8 210 640,02	6 411 234,94
Kotimaisilta luottolaitoksilta	8 210 640,02	6 411 234,94
Muut	15 986 306,45	9 818 366,92
Kotimaisilta luottolaitoksilta	15 986 306,45	9 818 366,92
Yhteensä	24 196 946,47	16 229 601,86

2.2 Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

	2015	2014
Yritykset ja asuntoyhteisöt	24 977 333,19	23 192 496,09
Kotitaloudet	193 908 795,74	172 523 806,33
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	2 442 704,29	2 690 120,67
Yhteensä	221 328 833,22	198 406 423,09
- joista saamiset, joilla on huonompi etuoikeus velallisen muilla veloilla	34 000,00	34 000,00

Tilikauden aikana kirjatut arvonalentumistappiot

	2015	2014
Arvonalennustappiot tilikauden alussa	439 431,08	289 771,71
+ tilikauden aikana kirjatut saamiskohtaiset arvonalentumistappiot	91 449,03	1 686,69
+ tilikauden aikana kirjatut ryhmäkohtaiset arvonalentumistappiot	-107 801,44	168 105,36
- tilikauden aikana peruutetut saamiskohtaiset arvonalentumistappiot	-19 926,30	-18 948,77
- tilikauden aikana toteutuneet luottotappiot, joista on aikaisemmin kirjattu saamiskohtainen arvonalentumistappio	0,00	-1 183,91
Arvonalentumistappiot tilikauden lopussa	403 152,37	439 431,08

2.3 Saamistodistukset

	2015		2014	
	Yhteensä	Joista keskuspankki- rahoitukseen oikeuttavia saamistodistuksia	Yhteensä	Joista keskuspankki- rahoitukseen oikeuttavia saamistodistuksia
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät saamistodistukset	1 382 210,00	0,00	2 955 432,19	0,00
Julkisesti noteeratut	888 410,00	0,00	511 100,00	0,00
Muut	493 800,00	0,00	2 444 332,19	0,00
Myytävissä olevat saamistodistukset	43 837 238,45	3 780 789,00	35 550 329,94	3 375 110,00
Julkisesti noteeratut	40 029 284,45	3 780 789,00	31 081 928,94	3 375 110,00
Muut	3 807 954,00	0,00	4 468 401,00	0,00
Yhteensä	45 219 448,45	3 780 789,00	38 505 762,13	3 375 110,00
- joista saamiset, joilla on huonompi etuoikeus velallisen muilla veloilla	394 610,00	0,00	60 000,00	0,00

2.4 Osakkeet ja osuudet

	2015	2014
Myytävissä olevat osakkeet ja osuudet	19 097 462,61	17 105 287,84
Julkisesti noteeratut	14 560 808,66	13 039 778,89
Muut	4 536 653,95	4 065 508,95
Osakkeet ja osuudet yhteensä	19 097 462,61	17 105 287,84
-joista luottolaitoksissa	3 298 107,50	3 289 280,00

2.5 Johdannaissopimukset

Johdannaissopimusten nimellisarvot	2015			
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	yli 5 vuotta	Yhteensä
Jäljellä oleva maturiteetti				
Suojaavat johdannaissopimukset	298 200,00	1 939 600,00	10 000 000,00	12 237 800,00
Käyvän arvon suojaus	298 200,00	1 939 600,00	10 000 000,00	12 237 800,00
Korkojohdannaiset	0,00	0,00	10 000 000,00	10 000 000,00
Koronvaihtosopimukset	0,00	0,00	10 000 000,00	10 000 000,00
Osakejohdannaiset	298 200,00	1 939 600,00	0,00	2 237 800,00
	2014			
Jäljellä oleva maturiteetti	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	yli 5 vuotta	Yhteensä
Suojaavat johdannaissopimukset	112 500,00	323 700,00	10 000 000,00	10 436 200,00
Käyvän arvon suojaus	112 500,00	323 700,00	10 000 000,00	10 436 200,00
Korkojohdannaiset	0,00	0,00	10 000 000,00	10 000 000,00
Koronvaihtosopimukset	0,00	0,00	10 000 000,00	10 000 000,00
Osakejohdannaiset	112 500,00	323 700,00	0,00	436 200,00

Johdannaissopimusten käyvät arvot

	2015		2014	
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat
Suojaavat johdannaissopimukset	1 895 725,46	0,00	2 134 894,79	0,00
Käyvän arvon suojaus	1 895 725,46	0,00	2 134 894,79	0,00
Korkojohdannaiset	1 891 633,81	0,00	2 130 579,96	0,00
Koronvaihtosopimukset	1 891 633,81	0,00	2 130 579,96	0,00
Osakejohdannaiset	4 091,65	0,00	4 314,83	0,00
Yhteensä	1 895 725,46	0,00	2 134 894,79	0,00

2.6 Lähipiiritiedot

Lähipiiritiedot esitetään henkilöstöä ja johtoa koskevien liitetietojen yhteydessä. Liitetieto 4.4.

2.7 Aineettomat hyödykkeet

	2015	2014
Muut aineettomat hyödykkeet	321 390,24	289 485,13
Yhteensä	321 390,24	289 485,13

2.8 Aineelliset hyödykkeet

	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Maa- ja vesialueet		
Omassa käytössä	21 185,10	
Sijoituskäytössä	11 660,32	11 660,32
Yhteensä	32 845,42	
Rakennukset		
Omassa käytössä	407 316,45	
Sijoituskäytössä	266 045,26	266 975,48
Yhteensä	673 361,71	
Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet		
Omassa käytössä	2 386 930,21	
Sijoituskäytössä	1 025 135,62	1 021 788,66
Yhteensä	3 412 065,83	
Muut aineelliset hyödykkeet	203 710,00	
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	4 321 982,96	

Sijoituskiinteistöt on arvostettu hankintamenoon.

2.9 Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana**Aineettomat hyödykkeet**

	2015
Hankintameno 1.1.	598 689,33
+ tilikauden lisäykset	106 904,20
Hankintameno 31.12.	705 593,53
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-309 204,20
- tilikauden poistot	-74 999,09
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-384 203,29
Kirjanpitoarvo 31.12.	321 390,24
Kirjanpitoarvo 1.1.	289 485,13

Aineelliset hyödykkeet

	2015	Muut kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	759 670,24	3 204 757,99	1 032 941,97	4 997 370,20
+ tilikauden lisäykset	327 625,34	32 457,82	64 917,32	425 000,48
- tilikauden vähennykset	-23 589,58	0,00	-46 062,37	-69 651,95
+/- siirrot erien välillä	279 068,34	-279 068,34	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	1 342 774,34	2 958 147,47	1 051 796,92	5 352 718,73
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-28 770,50	-144 126,22	-801 759,92	-974 656,64
+/- vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot	0,00	0,00	33 011,53	33 011,53
- tilikauden poistot	-11 162,64	-17 090,16	-79 338,53	-107 591,33
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-39 933,14	-161 216,38	-848 086,92	-1 049 236,44
Kertyneet arvonorotukset 1.1.	0,00	18 500,67	0,00	18 500,67
Kertyneet arvonorotukset 31.12.	0,00	18 500,67	0,00	18 500,67
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 302 841,20	2 815 431,76	203 710,00	4 321 982,96

2.10 Muut varat

	2015	2014
Muut	28 042,78	40 314,04
Yhteensä	28 042,78	40 314,04

2.11 Siirtosaamiset ja maksetut ennakot

	2015	2014
Korot	1 593 791,19	1 443 542,69
Muut	268 709,46	341 288,26
Yhteensä	1 862 500,65	1 784 830,95

2.12 Velat luottolaitoksille

	2015	2014
Luottolaitoksille	62 076 581,03	28 977 767,41
Vaadittaessa maksettavat	5 005 323,59	14 671 402,08
Muut	57 071 257,44	14 306 365,33
Yhteensä	62 076 581,03	28 977 767,41

2.13 Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

	2015	2014
Talletukset	215 966 875,38	210 991 206,78
Vaadittaessa maksettavat	125 614 725,83	121 266 326,31
Muut	90 352 149,55	89 724 880,47
Muut velat	740 246,78	943 361,21
Muut	740 246,78	943 361,21
Yhteensä	216 707 122,16	211 934 567,99

2.14 Muut velat

	2015	2014
Maksujenvälitysvelat	1 977 176,30	1 926 576,48
Pakolliset varaukset	19 256,00	0,00
Muut	40 586,89	28 292,41
Yhteensä	2 037 019,19	1 954 868,89

Erittely pakollisiin varauksiin merkityistä eristä

	Kirjanpitoarvo tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa
Muut	0,00	0,00	0,00	19 256,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	19 256,00

2.15 Siirtovelat ja saadut ennakot

	2015	2014
Korot	1 002 475,92	909 905,11
Muut	578 397,13	421 078,83
Yhteensä	1 580 873,05	1 330 983,94

2.16 Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

1) Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla ja joiden kirjanpitoarvo ylittää 10% näistä velkojen yhteismäärästä

Velan yksilöintitiedot	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Korko %	Eräpäivä
Säästöpankkien debentuurilaina I/2011	400 000,00	400 000,00	3,50	16.5.2016
Säästöpankkien debentuurilaina I/2012	800 000,00	800 000,00	2,85	7.5.2017
Säästöpankkien debentuurilaina I/2013	2 100 000,00	2 100 000,00	2,35	15.5.2018
Avain, Ylihärmän Sp yhteisdebenttuuri	2 000 000,00	2 000 000,00	2,55	15.10.2019
Avain, Ylihärmän Sp yhteisdebenttuuri	2 000 000,00	2 000 000,00	2,25	15.10.2020
Yhteensä	7 300 000,00	7 300 000,00		

	Omiin varoihin luettu määrä
Säästöpankkien debenttuuri-	280 000,00

laina I/2011	
Avain, Ylihärman Sp yhteis- debentuuri	1 515 881,74
Avain, Ylihärman Sp yhteis- debentuuri	1 916 757,90
Yhteensä	3 712 639,64

Kaikki ilmoitetut velat ovat euromääräisiä. Ilmoitetut velat luetaan vakavaraisuuslaskennassa luottolaitoksen alempiin toissijaisiin omiin varoihin.

Ennenaikaisen takaisinmaksun ehdot:

Pankki pidättää itselleen kaikkien lainojen osalta oikeuden lunastaa laina joko kokonaan tai osittain takaisin ennen eräpäivää. Ennenaikainen takaisinmaksu on kuitenkin mahdollista ainoastaan Finanssivalvonnan luvalla, lukuun ottamatta vähäisiä lunastuksia, jotka pankki edelleen myy lyhyen ajan sisällä lunastuksesta.

Velkojen etuoikeutta ja velkojen mahdollista osakkeisiin vaihtamista koskevat määräykset:

Lainat on laskettu liikkeeseen velkakirjalain (622/47) 34 §:n mukaisena debentuurilainana. Lainoilla on liikkeeseenlaskijan muita velkasitoumuksia huonompi etuoikeus.

2.17 Laskennalliset verovelat ja -saamiset

Laskennalliset verovelat ja -saamiset on kirjattu käyvän arvon rahastoon kirjatusta rahavirtaa suojaavien johdannaisten ja myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutoksista sekä laskennallinen verosaaminen käyvän arvon rahastosta arvonalentumistappiona tulokseen siirretystä negatiivisesta arvomuutoksesta. Muilta osin laskennallisia verovelkoja ja -saamisia ei ole kirjattu pankin taseeseen.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset

Arvostamisesta johtuvat laskennalliset verosaamiset	341 885,67
Arvostamisesta johtuvat laskennalliset verovelat	353 912,53

2.18 Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma

Rahoitusvarat

	Emo		
	2015 alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	0,00	508 705,00	2 124 304,00
Saamiset luottolaitoksilta	8 210 640,02	15 986 306,45	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	2 423 135,21	19 665 279,24	70 953 060,61
Saamistodistukset	0,00	571 586,19	39 862 360,26
Yhteensä	10 633 775,23	36 731 876,88	112 939 724,87

	2015		
	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	1 147 780,00	0,00	3 780 789,00
Saamiset luottolaitoksilta	0,00	0,00	24 196 946,47
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	60 995 260,75	67 292 097,41	221 328 833,22
Saamistodistukset	1 004 713,00	0,00	41 438 659,45
Yhteensä	63 147 753,75	67 292 097,41	290 745 228,14

Rahoitusvarat

	2014		
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	0,00	0,00	1 511 755,00
Saamiset luottolaitoksilta	6 411 234,94	7 042 366,92	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	2 460 902,08	18 714 657,49	62 594 385,87
Saamistodistukset	0,00	4 077 658,53	26 717 867,60
Yhteensä	8 872 137,02	29 834 682,94	90 824 008,47

Rahoitusvarat

	2014		
	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	1 863 355,00	0,00	3 375 110,00
Saamiset luottolaitoksilta	0,00	2 776 000,00	16 229 601,86
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	53 821 894,24	60 814 583,41	198 406 423,09
Saamistodistukset	4 335 126,00	0,00	35 130 652,13
Yhteensä	60 020 375,24	63 590 583,41	253 141 787,08

Rahoitusvelat

	2015		
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	10 505 323,59	32 370 653,34	19 200 604,10
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	135 414 572,38	68 272 953,52	12 279 349,48
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	1 500 000,00	5 800 000,00
Yhteensä	145 919 895,97	102 143 606,86	37 279 953,58

Rahoitusvelat

	2015		
	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	0,00	0,00	62 076 581,03
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	740 246,78	0,00	216 707 122,16
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	7 300 000,00
Yhteensä	740 246,78	0,00	286 083 703,19

Rahoitusvelat

	2014		
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	15 671 402,08	11 109 718,34	2 196 646,99
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	138 778 090,77	55 726 042,79	16 487 074,74
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	1 900 000,00	5 300 000,00
Yhteensä	154 449 492,85	68 735 761,13	23 983 721,73

Rahoitusvelat

	2014		
	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	0,00	0,00	28 977 767,41
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	943 361,21	0,00	211 934 569,51
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	7 200 000,00
Yhteensä	943 361,21	0,00	248 112 336,92

Vaadittaessa maksettavat saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä:
Muut kuin määräaikaiset talletukset sekä luotolliset tilit on ilmoitettu luokassa alle 3 kk.

2.19 Varojen ja velkojen erittely kotimaan ja ulkomaan rahan määräisiin sekä samaan konserniin kuuluvilta

Varat	2015		2014	
	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Kotimaan raha	Ulkomaan raha
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	3 780 789,00	0,00	3 375 110,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	24 196 946,47	0,00	16 229 601,86	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	221 328 833,22	0,00	198 406 423,09	0,00

teisöiltä				
Saamistodistukset	41 438 659,45	0,00	35 130 652,13	0,00
Johdannaissopimukset	1 895 725,46	0,00	2 134 894,79	0,00
Muu omaisuus	26 884 524,23	0,00	24 209 014,35	0,00
Yhteensä	319 525 477,83	0,00	279 485 696,22	0,00

Velat

	2015		2014	
	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Kotimaan raha	Ulkomaan raha
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	62 076 581,03	0,00	28 977 767,41	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	216 707 122,16	0,00	211 934 567,99	0,00
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	7 300 000,00	0,00	7 200 000,00	0,00
Muut velat	2 390 931,72	0,00	2 282 706,90	0,00
Siirtovelat ja saadut ennakot	1 580 873,05	0,00	1 330 983,94	0,00
Yhteensä	290 055 507,96	0,00	251 726 026,24	0,00

2.20 Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot

	2015		2014	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Rahoitusvarat				
Käteiset varat	911 259,32	911 259,32	855 150,84	855 150,84
Saamiset luottolaitoksilta	24 196 946,47	24 196 946,47	16 229 601,86	16 229 601,86
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	221 328 833,22	221 328 833,22	198 406 423,09	198 406 423,09
Saamistodistukset	45 219 448,45	45 219 448,45	38 505 762,13	38 505 762,13
Osakkeet ja osuudet	19 097 462,61	19 097 462,61	17 105 287,84	17 105 287,84
Johdannaissopimukset	1 895 725,46	1 895 725,46	2 134 894,79	2 134 894,79
Yhteensä	312 649 675,53	312 649 675,53	273 237 120,55	273 237 120,55

Rahoitusvelat

	2015		2014	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Velat luottolaitoksille	62 076 581,03	62 076 581,03	28 977 767,41	28 977 767,41
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	216 707 122,16	216 707 122,16	211 934 567,99	211 934 567,99
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	7 300 000,00	7 300 000,00	7 200 000,00	7 200 000,00
Yhteensä	286 083 703,19	286 083 703,19	248 112 335,40	248 112 335,40

Rahoitusvarojen käyvät arvot on ensisijaisesti määriteltä käyttäen noteerattuja markkinahintoja. Jos noteerattua markkinahintaa ei ole ollut saatavissa, arvostamisessa on käytetty markkinakorolla diskontattua nykyarvoa tai muuta yleisesti hyväksyttyä arvostusmallia tai -menetelmää. Muiden rahoitusvarojen käypänä arvona on käytetty kirjanpitoarvoa. Rahoitusvelkojen käypänä arvona on käytetty kirjanpitoarvoa.

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit

	Emo 2015			
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Kauden aikana realisoitumattomat voitot ja tappiot	55 461 518,87	1 891 633,81	4 322 828,89	61 675 981,57
			-42 285,20	
Emo 2014				
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Kauden aikana realisoitumattomat voitot ja tappiot	40 210 111,49	3 634 646,30	9 835 678,02	53 680 435,81
			-11 567,81	

Olennot rahoitusvarat, jotka on arvostettu hankintamenoön käyvän arvon sijasta

Hankintamenoön on arvostettu osakkeet ja osuudet toiminnalle välttämättömissä yrityksissä, jotka on esitetty tarkemmin liitetiedossa 5.2. Toiminnalle välttämättömät osakkeet ja osuudet on tarkoitettu pidettäväksi pysyvästi hallussa. Näiden omistusten käypää arvoa ei voida määritellä luotettavasti.

2.21 Oman pääoman lisäykset ja vähennykset sekä siirrot erien välillä tilikauden aikana

	Emo Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Tilikauden lopussa
Peruspääoma	200,00	0,00	0,00	200,00
Kantarahasto	7 000 000,00	0,00	0,00	7 000 000,00
Muut sidotut rahastot	1 690 224,64	3 899 742,13	-4 792 061,39	797 905,38
Vararahasto	749 797,95	0,00	0,00	749 797,95
Käyvän arvon rahasto	940 426,69	3 899 742,13	-4 792 061,39	48 107,43
Käypään arvoon arvostami- sesta	940 426,69	3 899 742,13	-4 792 061,39	48 107,43
Vapaat rahastot	8 664 897,59	1 043 156,87	0,00	9 708 054,46
Muut rahastot	8 664 897,59	1 043 156,87	0,00	9 708 054,46
Edellisten tilikausien voitto	0,00	1 207 656,87	-1 207 656,87	0,00
Tilikauden voitto	1 207 656,87	2 363 355,43	-2 034 722,24	1 536 290,06
Oma pääoma yhteensä	18 562 979,10	8 513 911,30	-8 034 440,50	19 042 449,90

	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Tilikauden lopussa
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	370 582,37	3 201 484,07	-3 228 373,80	343 692,64
josta laskennalliset verot	-92 645,59	560 839,55	-554 117,12	-85 923,16
Saamistodistukset	569 844,32	698 258,06	-1 563 687,59	-295 585,21
josta laskennalliset verot	-142 461,08	320 131,73	-103 774,35	73 896,30
Käyvän arvon rahasto yh- teensä	940 426,69	3 899 742,13	-4 792 061,39	48 107,43

2.22 Kantarahasto

Avain Säästöpankin kantarahasto-osuuksien lukumäärä on 70 000 kpl.

Kantarahasto-osuuden omistajalla on oikeus voitonjakoon säästöpankkilain (28.12.2001/1502)41 §:ssä säädetyllä tavalla.

Kantarahasto-osuuden omistajalla on oikeus osallistua isäntien vaaliin, osuudenomistajan äänimäärä on omistettujen kantarahasto-osuuksien määrä kuitenkin enintään 10 ääntä.

ANNETTUJA VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA SEKÄ TASEEN ULKOPUOLISIA JÄRJESTELYJÄ KOSKEVAT LIITE-TIEDOT

3.1 Annetut vakuudet

Omasta velasta annetut:

Tase-erä	Pantit	Kiinnitykset	Muut vakuudet	Yhteensä
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 776 133,69	0,00	0,00	2 776 133,69
Omasta velasta annetut yhteensä	2 776 133,69	0,00	0,00	2 776 133,69

Muiden velasta annetut:

Pankki ei ole antanut muiden veloista vakuuksia.

3.2 Eläkevastuut

Henkilöstön eläketurva on järjestetty eläkevakuutusyhtiön Elon kautta eikä kattamatonta eläkevastuuta ole.

3.3 Taseen ulkopuoliset sitoumukset

	2015	2014
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset		
Takaukset	859 614,98	3 817 529,33
Muut asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	226 500,00	241 500,00
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	7 901 495,74	5 856 128,98
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	8 987 610,72	9 915 158,31

Pankki on antanut omavelkaisen takauksen Aktia Hypoteekkipankki Oyj:lle omasta ja muiden välityssopimuksessa mukanaolevien säästöpankkien puolesta välitettyjen kiinnitysluottojen mahdollisten tappioiden korvaamisesta Aktia Hypoteekkipankki Oyj:lle.

Takausvastuun määrä on rajoitettu.

Lisäksi pankki on antanut omavelkaisen takauksen Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:n hyväksi kaikkien muiden samansanaisen maksuliikesopimuksen Säästöpankkien Keskuspankin kanssa tehneiden Säästöpankkiliiton jäsenpankkien hyväksi. Takauksen kohteena ovat ne saatavat, jotka Säästöpankkien Keskuspankille saattaa syntyä maksuliiketoiminnan ehtojen rikkomisesta. Takauksen määrä on 1,0 % pankin kulloisenkin viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaisen taseen loppusummasta. Tämä summa ei sisälly yllä esitettyihin lukuihin.

3.4 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Pankki kuuluu Oy Samlink Ab:n arvonnäköverovelvollisuusryhmään.

Arvonnäköveron ryhmärekisteröintiin liittyvä yhteisvastuumäärä	69 715,06	984 440,27
--	-----------	------------

Joulukuuhun 2015 saakka Säästöpankkiliitto osk edusti säästöpankkeja suhteessa Visa Europeen. Säästöpankkiliitto Visa Europeen jäsenenä (Associate Member -jäsenyys) oli joulukuuhun 2015 saakka ensisijaisesti vastuussa mahdollisesta korttiliiketoiminnassa syntyvästä vahingosta ja jäsenyys sopimuksen sekä Visan sääntöjen noudattamisesta Visa Europelle. Jäsenyys sopimuksen perusteella Visa Europe pystyi kohdistamaan Säästöpankkiliitolle korvausvaatimuksia sopimuksen ja sääntöjen rikkomisesta. Koska Visa-kortteihin liittyvästä kaikista liiketoiminnasta vastasivat joulukuuhun 2015 asti Säästöpankit, ne myös vastasivat viimekädessä kaikista mahdollisista korvauksista Visa Europelle.

Joulukuusta 2015 eteenpäin Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj on edustanut Säästöpankkiryhmää suhteessa Visa Europeen. Säästöpankkien Keskuspankki Visa Europeen jäsenenä (Principal Member -jäsenyys) on joulukuusta 2015 lähtien ensisijaisesti vastuussa mahdollisesta korttiliiketoiminnassa syntyvästä vahingosta ja jäsenyys sopimuksen sekä Visa sääntöjen noudattamisesta Visa Europelle. Säästöpankit vastaavat toiminnastaan Säästöpankkien Keskuspankille tarjotessaan Säästöpankin Keskuspankin liikkeellelaskemia kortteja asiakkailleen.

HENKILÖSTÖÄ JA JOHTOA KOSKEVAT LIITETIEDOT

4.1 Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	2015	2014
Vakinainen kokoaikainen henkilöstö	37	35
Vakinainen osa-aikainen henkilöstö	1	1
Määräaikainen henkilöstö	2	3
Yhteensä	40	39

4.2 Johtoon palkat ja paikkiot

	2015	2014
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	291 837,53	267 778,00
Yhteensä	291 837,53	267 778,00

4.3 Johdolle myönnetty luotot ja takaukset	2015		2014	
	Luotot	Takaukset	Luotot	Takaukset
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	522 031,08	25 000,00	282 412,53	0,00
Yhteensä	522 031,08	25 000,00	282 412,53	0,00
Lisäykset	100 525,00			
Vähennykset	98 878,98			

Luotot ja takaukset on myönnetty ehdoin, joita sovelletaan vastaaviin asiakasluottoihin ja takauksiin.

4.4 Lähipiiritiedot

Lähipiiriin kuulumisen peruste	2015			
	Saamiset yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä	Sijoitukset	Muut saamiset	Takaukset/vakuudet
Sukulaisuus	15 073,73	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	15 073,73	0,00	0,00	0,00

Lähipiiriin kuulumisen peruste	2014			
	Saamiset yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä	Sijoitukset	Muut saamiset	Takaukset/vakuudet
Sukulaisuus	421 192,36	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	421 192,36	0,00	0,00	0,00

*) Johdon luotot ja takaukset on esitetty liitetiedossa 4.3.

Luotot ja takaukset on myönnetty ehdoin, joita sovelletaan vastaaviin asiakasluottoihin ja takauksiin.

OMISTUKSET MUISSA YRITYKSISSÄ

5.1 Konsernitilinpäätökseen yhdistelemättä jätetyt pienet tytä- ja osakkuusyhtiöt

Tytärtyhtiöt	Kpl	Kirjanpitoarvot
Asunto- ja kiinteistöyhtiöt	4	1 889 399,78
Osakkuusyhtiöt	Kpl	Kirjanpitoarvot
Asunto- ja kiinteistöyhtiöt	1	232 371,21

5.2 Omistukset muissa yrityksissä

Yrityksen nimi ja kotipaikka	Omistusosuus, %	Oma pääoma*	Tilikauden voitto*
Aktia Hypoteekkipankki, Helsinki	0,64	136 223 528,24	5 170 144,09
Sp-Henkivakuutus Oy, Espoo	2,42	29 559 932,48	153 024,98
Nooa Säästöpankki Oy, Helsinki	1,87	40 350 980,63	2 596 225,86
Sp-Rahastoyhtiö Oy, Helsinki	2,57	2 811 348,85	695 883,29
Säästöpankkien Holding Oy, Espoo	2,27	1 495 976,05	11 052,74
Oy Samlink Ab, Espoo	0,79	14 113 120,32	2 598 942,51
SP-Koti Oy, Espoo	2,91	-110 956,97	-312 047,33
Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oy, Espoo	2,94	46 305 917,30	79 715,23
Yhteensä		270 749 846,90	10 992 941,37

* Tilikauden 2014 oma pääoma ja voitto

MUUT LIITETIEDOT

6.1 Luottolaitoksen harjoittama notariaattitoiminta

Luottolaitoksen tarjoamat omaisuudenhoitopalvelut

Pankki tarjoaa sijoituspalvelulain 11§:n mukaista toimeksiantojen välittämistä ja toteuttamista, kaupankäyntiä omaan lukuun, omaisuudenhoitoa ja sijoitusneuvontaa ja rahoitusvälineiden säilytys- ja hoitopalvelua sekä tallelokeropalvelua ja niihin liittyviä palveluja.

Pankissa ei hoideta ns. täyden palvelun omaisuudenhoitoa.

6.2 Tilintarkastajan palkkiot

2015

Tilintarkastajan palkkiot toimeksiantoryhmittäin:

Tilintarkastus	5 480,80
Tilintarkastuslain 1§:n 1 mom. 2 kohdassa tarkoitetut toimek- siannot	5 324,56
Muut palvelut	368,00
Yhteensä	11 173,36

6.3 Pitkäaikaissäästämi- nen

2015

	Eur	Lkm
Säästövarat yhteensä	51 963,58	9
Talletukset yhteensä	46 686,08	9
PS-tilit	43 686,08	7
PS-talletukset	3 000,00	2
Asiakasvarat yhteensä	5 277,50	
Osakkeet	5 277,50	

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Kauhavalla, 8. päivänä helmikuuta 2016

Avain Säästöpankin hallitus

Kari Aho

Raimo Ahokas

Erkki Laide

Jukka Peltola

Virpi Syväjärvi

Markku Tynnismä

Mikko Ruuska
toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Kauhavalla, 10. päivänä helmikuuta 2016

Tatu Huhtala, KHT

Luettelo tilikauden aikana käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tositelajeista

Kirjanpitokirjat

Pääkirja/päiväkirja	Elektroninen arkisto
Tasekirja	Sidottu kirja
Tositteet	Paperituloste

Reskontrat

Asiakasreskontrat (koneelliset)	Elektroninen arkisto
Salkkukirjanpito	Elektroninen arkisto
Ostoreskontra (eOffice)	Elektroninen arkisto
Ostoreskontra	Paperitosite
Kassapäiväkirja	Atk-tuloste
Kassaraportit	Atk-tuloste
Palkkakirjanpito	Elektroninen arkisto
Käyttöomaisuusreskontra	Elektroninen arkisto
Johdannaisten reskontra	Excel-tiedosto
Takaisinperittävät	Paperituloste
Vuokrasaamiset	Paperituloste laskutusohjelmasta
Notariaattitoimeksiannot	Paperituloste laskutusohjelmasta

Tositelajit

10	Maksuliiketilin tiliotteen tapahtumat
20	Ostolaskut
21	Toimitusjohtajan kulut
22	Henkilökunnan kulut
25	Ostolaskujen suoritukset
30	Ostolaskut, eOffice -pankit, ei-pankissa kiertävät laskut
51	Salkkukirjanpito
56	Konekieliset viennit muista reskontrista, QS-kassalla kirjattavat tapahtumat
58	Konekieliset kustannuspaikkojen väliset siirrot
60	Sisäisen laskennan tositteet
61	Konekielinen sisäisen laskennan tietojen välitys
70	Muistiotositteet
71	Pääkirjakirjaukset
75	Palkkaviennit, maksetut palkat
80	Jaksotustositteet, purettavat viennit
82	Konekieliset laskennalliset erät
83	Konekieliset laskennalliset erät, palkat, lomapalkat
84	Konekieliset laskennalliset erät, palkat, sivukulut pl. sosiaaliturvamaksut
85	Poistot
99	Tuloksen kirjaus

Building a better
working world

Ernst & Young Oy
Kauppatori 1-3
60100 Seinäjoki
Finland

Puhelin 0400 944 333
Faksi 06 414 1721
www.ey.com/fin

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Avain Säästöpankin isännille

Olen tilintarkastanut Avain Säästöpankin kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1. - 31.12.2015. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että ne antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lain mukainen ja että varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenani on antaa suorittamani tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatan ammattieettisiä periaatteita. Olen suorittanut tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelen ja suoritan tilintarkastuksen hankkiakseni kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus pankkia kohtaan, taikka rikkoneet säästöpankilakia tai luottolaitostoiminnasta annettua lakia tai pankin sääntöjä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskien arviointi. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on pankissa merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon pankin sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arviointi.

Käsitykseni mukaan olen hankkinut lausuntoni perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto

Lausuntonani esitän, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot pankin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Seinäjoki, 10.2.2016

Tatu Huhtala, KHT

